

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

ZLECENIODAWCA:

URZĄD MIASTA RACIBÓRZ
ul. Stefana Batorego 6 47-400 Racibórz
tel. (032) 755 06 00, fax. ((032) 755 07 25
mail: boi@um.raciborz.pl, www.raciborz.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING,
ul. Golezowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała,
tel.: (0-33) 486 53 53, fax: (0-33) 486 54 54, kom. 513 100 869,
e-mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

RACIBÓRZ, CZERWIEC 2010

AUTOR OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Osoby i instytucje współpracujące przy opracowaniu niniejszego dokumentu:

1. Zdzisława Sośnierz, Katarzyna Polak –Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Raciborza,
2. Beata Bednarska – Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Raciborza,
3. Rafał Jasiński –Naczelnik Wydziału Rozwoju,
4. Henryk Reinhold- Wydział Inwestycji i Urbanistyki,
5. Marcin Matuszek – Biuro Realizacji Projektu,
6. Beata Bednarska – Wydział Gospodarki Miejskiej,
7. Elżbieta Skrzymowska – Arboretum Bramy Morawskiej,
8. Janusz Michalski – Nadleśnictwo Rybnik,
9. Agnieszka Kuropatnik - AWBUD S.A. Produkcja Wyrobów Betonowych, Fugasówka k/ Zawiercia,
10. Saksońsko – Śląska Unia Betonowa, Gliwice,

Zdjęcia na okładce: pochodzą z galerii zamieszczonej na www.raciborz.pl

SPIS TREŚCI

1.Wprowadzenie	5
1.1.Podstawa opracowania	5
2.Ogólna charakterystyka gminy Racibórz	7
3 Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015	9
4 Cele i kierunki działań i stopień ich realizacji w latach 2008-2009	10
4.1 System transportowy	10
4.2 Przemysł i energetyka zawodowa	15
4.3 Budownictwo i gospodarka komunalna	17
4.4 Rolnictwo	19
4.5 Handel	20
4.6 Turystyka i rekreacja	21
4.7 Edukacja ekologiczna	25
4.8 Jakość wód i stosunki wodne	28
4.9 Jakość powietrza atmosferycznego	31
4.10 Ochrona przed hałasem	34
4.11 Promieniowanie elektromagnetyczne	36
4.12 Poważne awarie.....	37
4.13 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody	38
4.14 Ochrona gleb	42
4.15 Ochrona zasobów kopalin	45
4.16 Zrównoważone wykorzystanie surowców, wody i energii	45
5.Ocena stopnia realizacji celu nadrzędnego i priorytetów ekologicznych.....	47
6.Realizacja planu operacyjnego w latach 2008-2009	49
7.Aktualizacja Planu Operacyjnego na lata 2012-2013	57
8. Ocena stopnia realizacji Programu ochrony środowiska według wskaźników	60
9 Podsumowanie	63

Spis tabel

Tabela 1 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie systemu transportowego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	11
Tabela 2 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie przemysłu i energetyki zawodowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	15
Tabela 3 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie budownictwa i gospodarki mieszkaniowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	17
Tabela 4 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie rolnictwa na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	19
Tabela 5 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie handlu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	21
Tabela 6 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie turystyki i rekreacji na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	21
Tabela 7 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie edukacji ekologicznej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	25
Tabela 8 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie jakości wód i stosunków wodnych na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	28
Tabela 9 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	32
Tabela 10 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, hałasu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	34
Tabela 11 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	36
Tabela 12 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, poważnych awarii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	37

Tabela 13 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony przyrody na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	38
Tabela 14 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony gleb na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	43
Tabela 15 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony zasobów kopalin na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.....	45
Tabela 16 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie wykorzystania surowców, wody i energii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009	46
Tabela 17 Realizacja Planu Operacyjnego w latach 2008-2009	49
Tabela 18 Nakłady poniesione na realizację zadań ujętych w programie operacyjnym w latach 2008-2009.....	56
Tabela 19 Plan Operacyjny na lata 2012-2013	57
Tabela 20 Wskaźniki efektywności Programu	60

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie Gminy Racibórz na tle powiatu Raciborskiego	7
Rysunek 2 Liczba mieszkańców Gminy Racibórz.....	8

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa opracowania

Podstawą opracowania jest umowa nr 60/II/2010 zawarta w dniu 15 kwietnia 2010 roku między Eko – Team Konsulting z Bielska Białej, a Miastem Racibórz na wykonanie pracy pt.: „Raport z Realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015”.

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art.17 ust.1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn zm.) Prezydent Miasta przygotował dokument pn. "Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015", który został przyjęty Uchwałą Rady Miasta w Raciborzu Nr XXV/337/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015” Dokument ten był pierwszą aktualizacją przyjętego w 2004 roku Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi aktualizacja gminnych Programów Ochrony Środowiska następuje co 4 lata, natomiast w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu (ocena realizacji planu operacyjnego, ocena mierników, efektywności Programu).

Zgodnie z tą zasadą w sierpniu 2006 uchwałą nr XLV/688/2006 i w sierpniu 2008 roku uchwałą nr XXV/336/2008 Rada Miasta Racibórz przyjęła:

- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2004-2005",
- Raport z wykonania "Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz za lata 2006-2007".

Niniejszy dokument stanowi trzeci Raport z wykonania " Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz" obejmujący lata 2008 i 2009. Zawiera:

- Analizę realizacji przedsięwzięć planowanych w latach 2008-2009 ujętych w planie operacyjnym na lata 2008 – 2011,
- Aktualizację planu operacyjnego z uwzględnieniem przedsięwzięć na lata 2012-2013,
- Ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych do 2015 roku,
- Analizę efektywności programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

W dalszej części dokumentu wprowadzono skróty "Program ..." i „Raport...”

Przy opracowywaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje świadczące o stanie środowiska naturalnego na terenie gminy Racibórz, były to głównie:

- dane udostępnione przez Urząd Miasta Raciborza, szczególnie Wydziały:
 - Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
 - Gospodarki Miejskiej,
 - Rozwoju,
 - Inwestycji i Urbanistyki,
 - Ewidencji Ludności,
 - Obywatelski,
- Biura Realizacji Projektu,
- dane pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu,

- Arboretum Bramy Morawskiej,
- Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Gliwicach,
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu,
- Urzędu wojewódzkiego w Katowicach,
- Starostwa Powiatowego w Raciborzu,
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Raciborzu,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego w Raciborzu,
- Nadleśnictwa Rudy,
- Nadleśnictwa Rybnik,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach
- firmy AWBUD S.A. Produkcja Wyrobów Betonowych, Fugasówka k/ Zawiercia,
- Saksońsko – Śląskiej Unii Betonowej w Gliwicach.

2. Ogólna charakterystyka gminy Racibórz

Gmina miejska Racibórz położona jest w powiecie raciborskim, w południowo-zachodniej części województwa śląskiego. Graniczy:

- od północy z gminą Rudnik i gminą Nędza należącymi do powiatu Raciborskiego
- od wschodu z gminą Kornowac należącą do powiatu Raciborskiego i gminą Lubomia należącą do powiatu Wodzisławskiego, a także z gminą Lyski należącą do powiatu Rybnickiego,
- od południa z gminą Krzyżanowice i gminą Krzanowice, należącymi do powiatu Raciborskiego,
- od zachodu z gminą Pietrowice Wielkie należącą do powiatu Raciborskiego.

Rysunek 1 Położenie Gminy Racibórz na tle powiatu Raciborskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://wybory2006.pkw.gov.pl>

Dostępność komunikacyjną Gminy Racibórz tworzą głównie przebiegająca przez Gminę:

- [droga krajowa nr 45: Chałupki – Racibórz – Opole – Kluczbork – Praszka – Wieluń – Złoczew](#),
- [droga wojewódzka nr 416: Krapkowice – Głogówek – Głubczyce – Kietrz – Racibórz](#),
- [droga wojewódzka nr 915: Racibórz – Zawada Książęca – Ciechowice](#),
- [droga wojewódzka nr 916: Pietraszyn – Samborowice – Racibórz](#),
- [droga wojewódzka nr 917: Krzanowice – Racibórz – Sudół](#),
- [droga wojewódzka nr 919: Racibórz – Rudy -Sośnicowice](#),
- [droga wojewódzka nr 935: Racibórz – Rydułtowy – Rybnik – Żory – Pszczyna](#),

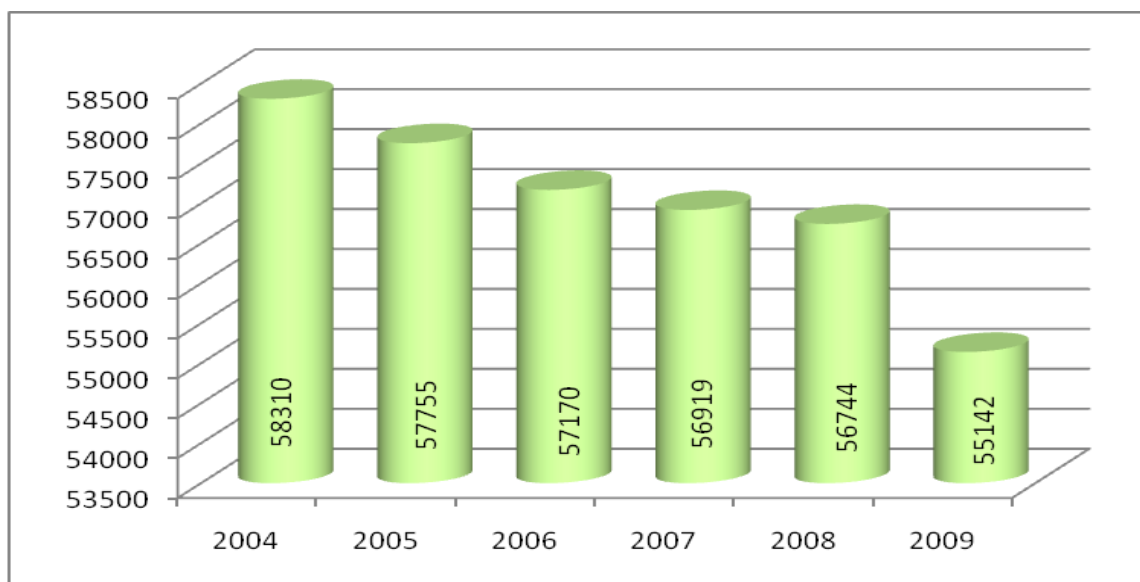
Przez teren Gminy Racibórz przebiega zelektryfikowana magistralna linia kolejowa nr 151 z Wrocławia przez Opole, Kędzierzyn-Koźle do Raciborza umożliwiającą połączenie z Bohuminem, Ostrawą, Bratysławą, Budapesztem i Wiedniem.

Racibórz pełni rolę ważnego ośrodka regionalnego dla przemysłu. Zlokalizowanych jest tutaj kilka zakładów przemysłowych o ważnym znaczeniu zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, słynących z wysokiej, jakości wytwarzanych wyrobów. Dominujące gałęzie przemysłu to: przemysł chemii gospodarczej, cukierniczy, maszynowy. Rozwój przemysłu przewiduje się przede wszystkim w części północno wschodniej miasta.¹

Usytuowanie Gminy w niewielkiej odległości od południowej granicy, a także rozwinięta infrastruktura (długość sieci kanalizacji 164,3 km, stopień skanalizowana Gminy to około 90%) powoduje, iż Gmina stała się w ostatnich latach atrakcyjna dla nowych inwestorów zakładających małe i średnie przedsiębiorstwa na tym obszarze, a także dla tych już istniejących.

2.1. Otoczenie społeczno - gospodarcze

Gmina Racibórz ma powierzchnię 74,96 km². Stan ludności zamieszkującej Gminę w grudniu 2009 roku wynosił 55142 mieszkańców, co oznacza, że średnie zaludnienie w gminie wynosi około 735 mieszkańców na kilometr kwadratowy.

Rysunek 2 Liczba mieszkańców Gminy Racibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl, oraz danych UM Racibórz, 2010

Dla porównania ilości mieszkańców gminy na przestrzeni kilku lat na wykresie powyżej zestawiono liczbę ludności w latach 2004 - 2009. Według danych statystycznych liczba ludności na terenie gminy na przestrzeni ostatnich sześciu lat utrzymuje tendencję malejącą.

W roku 2004 teren gminy zamieszkiwało 58.310 ludzi, a według ostatnich danych z roku 2009 jest 55142, to jest o 3168 mieszkańców mniej.

Liczba kobiet w 2008 roku była większa o 2,4% w porównaniu do liczby mężczyzn. W 2008 roku na 100 mężczyzn było 110 kobiet.

Ludność w wielu produkcyjnym aktualnie stanowi około 66,6% całej populacji mieszkańców gminy (w roku 2004 – 65,4%), ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi około 17,5% (w roku 2004 – 20,3%), a w wieku poprodukcyjnym około 15,8% (w roku 2004 - 14,3%).

¹ Źródło: POŚ dla Gminy Racibórz 2008

Mimo, że jest więcej ludności pracującej, w porównaniu z rokiem 2004 zmniejszyła się ilość ludzi w wieku młodym, którzy w przyszłości będą pracować i utrzymywać ludzi starszych i młodych jeszcze nie pracujących.

Na obszarze gminy według danych z 30 grudnia 2009 roku zarejestrowanych jest 3936 podmiotów gospodarczych w porównaniu do 3417 zarejestrowanych w 2008 roku.

Dominującą formę własności stanowi sektor prywatny, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowią 68% wszystkich działalności.

Najwięcej działalności gospodarczych to sfera handlu (29%), a także obsługa nieruchomości (20,7%) budownictwa (10,2%), i ubezpieczenia (9,2%) oraz administracja i gastronomia.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu na dzień 30.12.2009 roku liczba bezrobotnych zamieszkujących gminę wynosi 1458 osób, z czego 807 (55,3%) stanowią kobiety. W porównaniu do roku 2008, kiedy liczba osób bezrobotnych wynosiła 1036 w tym 639 kobiet, nastąpił wzrost ilości osób bezrobotnych o około 28,9%.

Około 60% to osoby długotrwale pozostające bez pracy. Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym i niepełnym podstawowym, natomiast najmniej osób bez pracy ma wykształcenie wyższe i średnie.

3 Cel nadrzędny i priorytety ekologiczne określone Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015

Nadrzędnym celem "Programu ochrony środowiska dla gminy Racibórz na lata 2008 - 2015" jest **Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Racibórz w harmonii z wymogami ochrony środowiska**

Przy zastosowaniu wielu kryteriów środowiskowych, społecznych i gospodarczych w czasie opracowywania aktualizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2008-2015 dokonano wyboru priorytetowych przedsięwzięć ekologicznych, są to głównie:

W zakresie zadań systemowych

- Rozwój edukacji ekologicznej
- Zarządzanie środowiskowe (rozpowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego w zakładach i doskonalenie zarządzania środowiskiem na szczeblu gminy).

W zakresie poprawy jakości środowiska:

- Poprawa jakości wód.
- Racjonalizacja gospodarki odpadami w świetle wymagań określonych w nowych ustawach- wykorzystanie wzrastającej ilości odpadów komunalnych, które obecnie są w większości składowane.
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
- Ochrona przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych

W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody:

- Efektywna ochrona przyrody
- Ochrona i wzrost bioróżnorodności
- Ochrona i racjonalna eksploatacja ekosystemów leśnych
- Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

W zakresie zrównoważonego wykorzystania surowców, wody i energii

- Zabezpieczenie środowiska i człowieka przed zagrożeniami powodziowymi

- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

W zakresie każdego celu sprecyzowano konkretne zadania, które pokazano w dalszej części opracowania (rozdziały 4.1 – 4.16). W poniższych zestawieniach zobrazowano jak przebiegała realizacja zadań w okresie 2008-2009. W wyniku analiz w/w zestawień można stwierdzić, iż bez wątplenia na terenie miasta realizowanych jest większość zaplanowanych zadań w zakresie ochrony środowiska inwestycyjnych jak i nieinwestycyjnych.

4 Cele i kierunki działań i stopień ich realizacji w latach 2008-2009

Kierunki działań i zadania zapisane w „Programie...” dotyczyły przedsięwzięć planowanych do zrealizowania w perspektywie krótkoterminowej do roku 2011 i długoterminowej do roku 2015.

Jak zapisano w poprzednich „Raportach z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2004-2005 i 2006-2007” część zadań krótkoterminowych zaplanowanych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2004-2015 została wykonana już w całości, natomiast kilka pojedynczych zadań krótkoterminowych nie zostało rozpoczętych.

W poniższych zestawieniach w formie tabelarycznej zaprezentowano, w jakim zakresie w latach 2008-2009 realizowane były cele długoterminowe, krótkoterminowe kierunki działań i zadania, które w ich zakresie wyznaczono w roku 2008 w czasie opracowywania aktualizacji „Programu...”.

Wszystkie zadania w „Programie...” powinny zostać podzielone na zadania własne, czyli zadania realizowane ze środków gminy i przy największym zaangażowaniu Gminy Racibórz, oraz zadania koordynowane. To takie, które są realizowane na terenie Gminy Racibórz, ale nie koniecznie ze środków gminnych. Do takich zadań należy rekultywacja terenów poeksploatacyjnych. Zadania te znalazły się w niniejszym zestawieniu, a dane do ich opracowania nie pochodzą z Urzędu Miasta Racibórz tylko zostały przekazane bezpośrednio z przedsiębiorstw zajmujących się realizacją w/w zadań.

W „Programie...” nie został wyszczególniony harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami. Zadania te zostały ujęte w „Planie Gospodarki Odpadami”, które stanowi oddzielne opracowanie, a informacje na temat na ich realizacji zostaną zamieszczone w Sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami.

4.1 System transportowy

W zakresie systemu transportowego wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: **„Rozwój i modernizacja systemu transportowego w gminie z uwzględnieniem rozwiązań zmniejszających lub eliminujących negatywny wpływ transportu na środowisko”.**

W zakresie systemu transportowego wyszczególniono siedem grup zadań, są to:

- Budowa i modernizacja dróg oraz całego układu komunikacyjnego,
- Modernizacja pojazdów,
- Działania ograniczające uciążliwość hałasu,
- Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej i alternatywnej,
- Zapewnienie bezpieczeństwa środowiska,
- Odpowiednia polityka parkingowa,
- Edukacja ekologiczna.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie systemu transportowego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 1 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie systemu transportowego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

Lp.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
ST.1		Budowa i modernizacja dróg oraz całego układu komunikacyjnego
ST.1.1	Modernizacja dróg (w tym remonty bieżące i kapitalne) w celu poprawy ich standardów technicznych,	<p>W latach 2008-2008 przeprowadzono szereg inwestycji drogowych przyczyniających się do optymalizacji płynności ruchu, a także zmniejszenia emisji hałasu, były to głównie:</p> <p>W 2008 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont nawierzchni ul. Wojnowickiej o długości 388 mb, • remont nawierzchni ul. Grzonki o długości 262 mb, • remont nawierzchni ul. Piotrowskiej o długości 45 mb, • remont nawierzchni ul. Kozielskiej o długości 153 mb, • remont nawierzchni ul. Komunalnej o długości 358 mb, • remont nawierzchni ul. Łąkowej o długości 342 mb, • remont nawierzchni ul. Ordona o długości 475 mb, • remont nawierzchni ul. Klonowej o długości 327 mb, • remont nawierzchni ul. Bydgoskiej o długości 223 mb, • remont nawierzchni ul. Zacisznej o długości 147 mb, • remont nawierzchni ul. Górnośląskiej o długości 295 mb, • remont nawierzchni ul. Wita Stwosza o długości 590 mb, • remont nawierzchni ul. Arki Brożka o długości 535 mb, • remont nawierzchni ul. Kombatantów o długości 72 mb, • budowa drogi dojazdowej do separatora przy ulicy Sudeckiej • remont ul. Krętej, Henryka Pobożnego, Odrzańskiej, Długiej, Grabowej, Sudeckiej, Powstańców Śląskich, Jordana, Grabowej i Kołtąja, Piotrowska, Czynu Społecznego, <p>W 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont ulicy Ogrodowej na długości 200 mb • remont ulicy Matejki na długości 310 mb • remont ulicy Słowackiego na długości 1030 mb • remont ulicy Marty – remont jezdni na długości 126 mb, chodnika i zjazdów, • remont ulicy Komunalnej na długości 358 mb, • remont ulicy Cygarowej – remont jezdni i chodnika na długości 217 mb, • remont ulicy Zająca na długości 147 mb, • remont ulicy Gnieźnieńskiej na długości 110 mb, • remont ulicy Kruczkowskiego na długości 350 mb, • remont ulicy Wysokiej na długości 350 mb, • remont ulicy Pod Lipami na długości 280 mb, • remont ulicy Fiołkowej na długości 200 mb, • remont ulicy Wita Stwosza na długości 590 mb, • remont ulicy Glinianej na długości 250 mb, • remont ulicy Widokowej na długości 420 mb, • remont ulicy Pogwizdowskiej na długości 570 mb, • remont ulicy Pod Widokiem na długości 345 mb, • remont ulicy Sosienkowej na długości 310 mb, • remont ulicy Jagodowej na długości 300 mb, • remont ulicy Wiśniowej na długości 350 mb, • remont ulicy Poziomkowej na długości 100 mb,

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<ul style="list-style-type: none"> • remont ulicy Wygonowej na długości 1270 mb, • remont ulicy Zakładowej na długości 316 mb, • Remont ulicy Za Dębiczem na długości 150 mb, • remont ulicy Bitwy Olziańskiej na długości 125 mb, • remont ulicy Kazimierza Wielkiego na długości 234 mb, • remont ulicy Królowej Jadwigi na długości 365 mb, • remont ulicy Władysława Łokietka na długości 263 mb, • remont ulicy Żurawiej na długości 287 mb, • remont ulicy Makuszyńskiego na długości 182 mb, • remont ulicy Topolowej na długości 195 mb, • remont ulicy Rudnickiej na długości 787 mb, • remont ulicy Urbana na długości 885 mb, • remont ulicy Gdańskiej na długości 310 mb, • remont ulicy 1 Maja na długości 1270 mb, • remont ulicy Kobylskiej na długości 370 mb, • remont ulicy Myśliwca i Gawliny na długości 1004 mb, • remont ulicy Ratajskiego na długości 590 mb, • remont ulicy Długiej na długości 107 mb, • remont ulicy Powstańców Śląskich na długości 1003 mb, • modernizację drogi gminnej (ulicy Opawskiej) wraz z budową ścieżki rowerowej na odcinku od ulicy Jana Pawła II do ulicy Ocickiej o długości 895 mb. <p>W 2009 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Katowicach zmodernizowała:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ulicę Kwiatową wraz z wylotem na Opole, • ulicę Starowiejską, Jana Pawła II, Głubczycką wraz z chodnikami. <p>Realizowane inwestycje przyczyniły się do podniesienia standardu jazdy oraz usprawniły ruch tranzytowy i lokalny w mieście.</p> <p>W sierpniu 2009 roku Miasto Racibórz zawarło porozumienie z Fabryką Kotłów RAFAKO S.A. w ramach projektu przeznaczonego do realizacji ze środków Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 pn.: „Remont ulic Dąbrowszczaków i Łąkowej w Raciborzu”. Wniosek o dofinansowanie złożony zostanie w ramach konkursu ogłoszonego na rok 2010. Planowane jest pokrycie części kosztów własnych miasta (do 300 tys. zł) przez firmę RAFAKO. Wartość kosztorysowa tej inwestycji wynosi 2.221.638,56 zł.</p>
ST.1.2	Projektowanie nowych dróg z uwzględnieniem możliwie małych pochyłeń podłużnych, mała szorstkość nawierzchni oraz elementów drogi redukujących hałas	<p>30 grudnia 2009 roku uchwałą nr XXXVIII/575/2009 w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Raciborza” ustalono plany dla obszarów dwóch obwodnic północ – południe oraz obwody wschodniej do połączenia z obwodnicą północ – południe, co pozwoliło na wzmocnienie rangi terenów położonych wzdłuż planowanych dróg, traktując je, jako obszary ofertowe dla potencjalnych inwestorów związanych z branżami produkcyjnymi, magazynowymi i logistycznymi. W Planie wskazano także potrzebę domknięcia układu komunikacyjnego miasta poprzez połączenia obwodnicy północ – południa z drogą wojewódzką na Głubczyce.</p> <p>W wyniku zmian w PZP zmieniły się także warunki związane z powiązaniem drogowymi w skali kraju w szczególności realizacji dwóch odcinków autostradowych A4 i A1.</p>
ST.1.3	Zwiększenie przepustowości dróg, np. poprzez udrożnienie ciągu komunikacyjnego wiadukt - przejazd kolejowy (ul. Łąkowa, 1 Maja) oraz skrzyżowanie ulic Głubczycka, Kozielska, Reymonta,	<p>W ramach tworzenia powiązań sieci dróg powiatowych i gminnych z siecią dróg wojewódzkich i krajowych, a także zwiększenia dostępności lokalnych ośrodków gospodarczych</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku zrealizowano inwestycję polegającą na wykonaniu w obrębie skrzyżowania ulic Kozielskiej, Głubczyckiej, Londzina, Mariańskiej i Mikołaja ronda okularowego. Zadanie to zostało dofinansowanie ze środków budżetu Województwa Śląskiego kwotą 3.073.822,85 zł, wartość całkowita zadania wyniosła 5.601.536,45 zł. • w 2009 roku wykonano remont ulicy 1 Maja. o długości 1236,89 mb. W ramach zadania wykonano wyregulowanie i ujednoczenie istniejących geometrii jezdni, poprawę warunków odwodnienia, zmianę organizacji ruchu, wymianę i uzupełnienia

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p> pionowego oznakowania, odnowienie oznakowania poziomego. Koszt realizacji 5.997.000 zł. Zadanie to zostało dofinansowane ze środków Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011 kwotą 2.995.500 zł</p>
ST.1.4	<p>Modernizacja skrzyżowań, dążąca do poprawy ruchu, zmniejszenia ilości kolizji i koordynacji skrzyżowań (tzw. zielona fala),</p>	<p>W 2008 roku w ramach modernizacji skrzyżowań ulic oraz w celu zmniejszenia ilości kolizji i poprawy ruchu zbudowano w obrębie skrzyżowania ulic Kozielskiej, Głubczyckiej, Londzina, Mariańskiej i Mikołaja rondo okularowe.</p> <p>Szczegółowy opis w/w zadania w pkt. ST.1.3</p> <p>W zakresie koordynacji skrzyżowań nie były podejmowane żadne działania.</p>
ST.1.5	<p>Eliminacja ruchu tranzytowego z centrum miasta (mosty nad Odrą i Ulgą, wiadukty kolejowe i drogowe),</p>	<p>W latach 2008 – 2009 Przedsiębiorstwo Ulic i Mostów S.A w Gliwicach przeprowadziło remonty dwóch mostów nad kanałem Ulga w ciągu drogi wojewódzkiej 919 oraz w ciągu drogi powiatowej 935.</p>
ST.1.6	<p>Określenie parametrów ulic śródmiejskich: np. zawężenie przekrojów ulicznych, fakturuowanie i kolorystyka nawierzchni, zmiana rodzaju nawierzchni, i tzw. szykany, czyli progi zwalniające, skosy poziome, itp.,</p>	<p>W ramach remontu ulicy 1 Maja wykonanego w 2009 roku przeprowadzono szereg działań mających na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie ruchu kołowego, • zmniejszenie ilości wypadków, • podniesienie standardu widoczności i czytelności zasad ruchu drogowego, • odeslekjonowanie ruchu pieszych od rowerów. <p>Działania te polegały na wyregulowaniu i ujednoczeniu istniejących geometrii jezdni, wyeliminowanie odcinków jezdni bez spadów podłużnych, wymianę i uzupełnienie oznakowania pionowego i poziomego.</p>
ST.2	Modernizacja pojazdów	
ST.2.1	<p>Uzyskanie przez wszystkie eksploatowane środki transportu parametrów w zakresie walorów użytkowych oraz w zakresie oddziaływania na środowisko, jakie będą w tym czasie obowiązywały w Unii Europejskiej.</p>	<p>W ramach działań zmierzających w kierunku uzyskania przez środki transportowe wszelkich parametrów emisyjnych określonych normami Polskimi i unijnymi Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Raciborzu Sp. z o.o. w 2009 roku wzięło w leasing 5 sztuk autobusów spełniających normy emisji spalin EURO 4. Leasing będzie spłacamy przez 5 lat, średnia miesięczna rata w zależności od wyposażenia autobusów wynosi 3-3,5 tys zł.</p> <p>Przedsiębiorstwo Komunalne planowało w 2009 roku zakup nowych autobusów w dwóch etapach obejmujących lata 2009-2010 i 2011- 2012. Na 2009 rok zaplanowano dwie dostawy w listopadzie i w grudniu, każda po 3 autobusy (2 małe i 1 duży) koszty planowane na 2009 rok to 2,72 mln zł.</p> <p>W 2009 roku przeprowadzono przetarg, który z przyczyn niezależnych został unieważniony. Ponownie rozpisany przetarg w 2010 roku zakończył się pomyślnie, zakupem czterech małych i dwóch dużych autobusów.</p> <p>Realizacją tego zadania zajmują się także przedsiębiorstwa transportowe sukcesywnie w miarę możliwości finansowych wymieniając i modernizując eksploatowane przez siebie pojazdy.</p>
ST.3	Działania ograniczające uciążliwość hałasu	
ST.3.1	<p>Działania techniczne zabezpieczające mieszkańców przed nadmiernym hałasem (zieleni izolacyjna, ekrany akustyczne, wymiana okien).</p>	<p>W ramach prac związanych z modernizacjami i budowami nowych dróg Miasto Racibórz realizuje prace związane z wprowadzaniem pasów zieleni izolacyjnej. W 2008 roku przeprowadzono następujące prace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowano pobocza ulicy Cegielnianej poprzez ułożenie trawnika i nasadzenia krzewów żywopłotowych, • nasadzono 21 drzew w pasie drogi Leśmiana. <p>Koszt ogółem prac w 2008 roku wyniósł - 26.379zł.</p> <p>W 2009 roku według informacji Wydziału Gospodarki Miejskiej nie były przeprowadzane żadne działania w kierunku zmniejszenia emisji hałasu poprzez pasy zieleni izolacyjnej</p>
ST.4	Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej i alternatywnej	
ST.4.1	<p>Budowa zatok w miejscach zatrzymywania się autobusów</p>	<p>W 2008 roku w ramach modernizacji układu komunikacyjnego na terenie Miasta Raciborza zbudowano 2 zatoki autobusowe na ulicy Kościuszki. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 80.000 zł.</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
ST.4.2	Zwiększenie udziału komunikacji publicznej (zbiorowej) co zmniejszy w znaczący sposób ogólną liczbę pojazdów	<p>W 2009 roku opracowano i zatwierdzono „Zintegrowany i Kompleksowy Program Rozwoju Komunikacji Miejskiej w latach 2009-2012”, który umożliwił pozyskanie przez Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. o dofinansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego zadań związanych z rozwojem komunikacji miejskiej na terenie Raciborza i zakup nowych autobusów jak opisano w pkt. 2.1.</p> <p>Przyjmując stawki podatkowe od środków transportowych na terenie Miasta Racibórz Rada Miasta zróżnicowała wysokość stawek dla poszczególnych pojazdów uwzględniając wpływ środka transportowego na środowisko naturalne, rok produkcji oraz ilość miejsc do siedzenia.</p> <p>Dzięki tym zapisom inne jest opodatkowanie pojazdów niespełniających wszystkich norm, sprzyja to popularyzowaniu pojazdów posiadających więcej miejsc.</p>
ST.4.3	Zmniejszenie technicznych ograniczeń w zakresie rozwoju transportu rowerowego, poprzez wybudowanie lub wyznaczenie, na wszystkich obszarach zabudowanych, ścieżek rowerowych oraz odpowiednio zagospodarowanych miejsc do parkowania rowerów.	<p>W latach 2008-2009 sukcesywnie wyznaczane i budowane były ścieżki rowerowe.</p> <p>Działania te opisano w rozdziale 4.6 pkt. TiR 1.2</p> <p>Na przełomie 2009 i 2010 roku podczas Tygodnia Zrównoważonego Transportu 14 szkół podstawowych wyposażonych zostało w stojaki na rowery. Dzięki czemu uczniowie dojeżdżający na rowerach na zajęcia szkolne mają możliwość „zaparkować” swoje rowery przed szkołą. Łącznie zakupiono 26 siedmiostanowiskowych stojaków na rowery.</p>
ST.5	Zapewnienie bezpieczeństwa środowiska	
ST.5.1	Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu pyłem ulic przez pojazdy opuszczające place budów,	W trakcie każdej inwestycji miejskiej zadanie to jest realizowane. Opowiadzanym z utrzymanie czystości dróg i ewentualne oczyszczanie jej z błota i pyłu jest kierownik budowy. W przypadku niewłaściwych zachowań w trakcie prowadzonych prac w trakcie inwestycji budowlanych ogranicza się ich skutki poprzez interwencje Straży Miejskiej.
ST.5.2	Spełnienie wszystkich wymaganych w prawie polskim i międzynarodowym warunków bezpieczeństwa przy przewozach ładunków niebezpiecznych,	Powiatowa Komenda Policji w Raciborzu Wydział Ruchu Drogowego przeprowadza kontrole samochodów ciężarowych, wśród nich są także samochody przewożące ładunki niebezpieczne. Kontrole dotyczą w szczególności stanu technicznego samochodów i zabezpieczeń ładunków w sposób zapewniających ochronę zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego.
ST.6	Odpowiednia polityka parkingowa	
ST.6.1	Ograniczanie ruchu samochodowego w mieście poprzez rozszerzenie systemu płatnego parkowania,	<p>Zgodnie z Uchwałą Nr XXIV/339/2004 Rady Miasta Racibórz z dnia 29 września 2004 r. w sprawie: ustalenia strefy płatnego parkowania dla pojazdów samochodowych na drogach publicznych oraz ustalenia wysokości stawek opłat i określenia sposobu ich pobierania oraz Uchwałą Nr XIV/166/2007 Rady Miasta Racibórz z dnia 31 października 2007 r. w sprawie: zmiany uchwały Nr XXIV/339/2004 Rady Miasta Racibórz z dnia 29 września 2007 roku w sprawie jw. strefę płatnego parkowania w mieście wyznaczając ulice: Drzymały, Wojska Polskiego, pl. Wolności, Drewniana, Reymonta, pl. Mostowy, Podwałe, Mickiewicza, Pocztowa. Opłaty za parkowanie pojazdów są pobierane przez parkingowych.</p> <p>Od 1 kwietnia 2008 roku opłatę parkingową można także uiścić poprzez zakup bezterminowych kart postojowych. Na części ulicy Batorego na odcinku od ulicy Podwałe do ulicy Pocztowej wprowadzono w 2009 roku tarcze zegarowe umożliwiające bezpłatny czasowy postój na czas załatwienia spraw w Urzędzie Miasta.</p>
ST.6.2	Budowa sieci parkingów, zatok postojowych, szczególnie na obrzeżach miasta i w rejonach intensyfikacji funkcji usługowych (system Park&Ride).	<p>W ramach budowy i modernizacji parkingów, chodników i zatok postojowych na terenie Miasta w 2008 roku zrealizowano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont na ulicy Jordana wraz z chodnikiem i miejscami postojowymi, • remont ulicy Krętej wraz z chodnikiem i miejscami postojowymi, • chodnik dla pieszych wzdłuż ulicy Ogrodowej – od ulicy Wileńskiej do Opawskiej, • remont chodnika dla pieszych wzdłuż ulicy Karola Miarki – od ulicy Kasprowicza do wjazdu do Ośrodka Szkolno Wychowawczego dla Niesłyszących i Słabo słyszących, • chodnik dla pieszych wzdłuż ulicy Zamkowej – wzdłuż parku od ulicy Armii Krajowej do wjazdu do Parku Zamkowego, • chodnik dla pieszych wzdłuż ulicy Markowickiej – od ulicy Drzewieckiego do ulicy Smółki, • chodnik dla pieszych wzdłuż ulicy Sudeckiej, Kołtąja, Ocickiej i Wiejskiej, <p>natomiast w 2009 roku:</p>

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<ul style="list-style-type: none"> • remont ulicy Przejazdowej wraz z zatoką parkingową na 21 stanowisk, • remont parkingu na ulicy Ogrodowej o powierzchni 1300 m², • remont nawierzchni chodnika na ul Karola Miarki na długości 302 mb, • remont nawierzchni chodnika na ulicy Opawskiej o powierzchni 1928 m² • zmodernizowano ulicę Starowiejską, Jana Pawła II, Głubczycką wraz z chodnikami, • remont chodnika wzdłuż ulicy Marty, • remont chodnika wzdłuż ulicy Cygarowej.
ST.7	Edukacja ekologiczna	
ST.7.1	Promowanie proekologicznych zachowań właścicieli samochodów (np. Dzień bez samochodu)	<p>Corocznie we wrześniu Miasto Racibórz obchodzi Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu oraz „Dzień bez samochodu”. Z tej okazji organizowane są konkursy, pokazy i prelekcje. W czasie obchodów w/w akcji Prezydent Raciborza zwraca się do mieszkańców, pracowników firm i instytucji oraz uczniów o zaniechanie w tym dniu używania samochodów i wykorzystania środków komunikacji miejskiej i rowerów.</p> <p>W ciągu całego tygodnia w latach 2008-2009 odbywały się pogadanki i prelekcje, konkursy, akcja oddawania krwi, egzaminy na kartę rowerową, pokazy i występy artystyczne o tematyce edukacji ekologicznej w zakresie komunikacji.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

ST –system transportowy

4.2 Przemysł i energetyka zawodowa

W zakresie przemysłu i energetyki zawodowej wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: **„Dążenie do ograniczenia negatywnego oddziaływania procesów przemysłowych na środowisko poprzez wdrożenie pro-środowiskowych wzorców i modelu produkcji oraz zasad planowania przestrzennego i obowiązujących przepisów prawnych”.**

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie przemysłu i energetyki zawodowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 2 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie przemysłu i energetyki zawodowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
PiEZ.1	Przemysł i energetyka zawodowa	
PiEZ.1.1	Osiągnięcie w zakładach przemysłowych wskaźników energochłonności, materiałochłonności i wodochłonności nieodbiegających od tych, jakie w tym samym czasie będą uzyskiwane w innych krajach Unii Europejskiej i OECD	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
PiEZ.1.2	Ograniczanie terenów wytwórczości, jako elementu terenów zainwestowanych, przy zwiększeniu intensywności ich wykorzystania	Zadanie polegające na ograniczeniu powierzchni terenów zainwestowanych na obszarze miasta realizowane jest poprzez stosowne zapisy w Planach Zagospodarowania Przestrzennego.
PiEZ.1.3	Spełnienie przez wszystkie zakłady wymagań w zakresie korzystania ze środowiska określonych przepisami prawa krajowego i obowiązującymi decyzjami administracyjnymi	W latach 2008 - 2009 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził kontrole w zakładach i obiektach prowadzących działalność na terenie miasta Racibórz, podmiotom, w których stwierdzono nieprawidłowości wydano zarządzenia pokontrolne, zobowiązujące do likwidacji naruszeń, zarządzającym udzielono pouczenia o odpowiedzialności karnej z tytułu nieprzestrzegania przepisów oraz

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>wymierzono grzywnę w postaci mandatu karnego. Kontrole przeprowadzono:</p> <p>W 2008 roku w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwie Komunalnym Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. Adamczyka 10, • HAMARO s.c. Kurowska & Kurowscy Auto Plac w Raciborzu przy ul. Rudzkiej 66, • Browarze Racibórz w Raciborzu przy ul. Zamkowej 2, • Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o., w Raciborzu przy ul. Środkowej 5. • Punkcie skupu „Surowce wtórne” w Raciborzu przy ul. Rudzkiej 99a, • Przedsiębiorstwie Usługowym „TELE-MAR” Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. Stalowej 4, • Miejskich Składowiskach Odpadów w Raciborzu, • Zakładach Przemysłu Cukierniczego „Mieszko” S.A. w Raciborzu. <p>W 2009 roku w:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwie Komunalnym Sp. z o.o. w Raciborzu przy ul. Adamczyka 10, • HAMARO s.c. Kurowska & Kurowscy Auto Placu, ul. Rudzka. Racibórz, • Firmie Usługi Transportowo-Dźwigowe Franciszek Gniewek Racibórz, ul. Sejmowa 4/3, • Przedsiębiorstwie Handlowo-Usługowym Jadwiga Gniewek, • Przedsiębiorstwie Budowlanym Władysław Górski, 47-400, Racibórz, ul. Rudzka 103, • Zakładzie Ciepłowniczym "Płonia", 47-400 Racibórz, Piastowska 29, • HENKEL POLSKA sp. z o.o. w Oddziale w Raciborzu, ul. Stalowa 9 Racibórz.
PiEZ.1.4	Wdrażanie projektów Czystszej Produkcji i zarządzania środowiskowego w zakładach, modernizacja instalacji przemysłowych	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
PiEZ.1.5	Wprowadzanie technologii BAT	<p>W ramach realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie poważnych awarii firma HENKEL Polska Sp. z o.o. Oddział w Raciborzu zrealizowała zadanie polegające na budowie ekologicznej tacy zbiorników surowców ciekłych na wypadek awarii zbiorników magazynowych. Zadanie zostało zakończone w lipcu 2009 roku. Koszt w/w zadania wyniósł 1.274.706 zł.</p> <p>W 2008 roku Firma AWBUD uruchomiła nowoczesną linię technologiczną do produkcji wyrobów wibroprasowanych. Instalacja ta spełnia wszystkie normy ekologiczne określone prawem polskim i unijnym.</p>
PiEZ.1.6	Sukcesywne wyposażanie zakładów (tam, gdzie jest to niezbędne) w infrastrukturę techniczną ochrony środowiska (oczyszczalnie ścieków, systemy oczyszczania spalin, itp.)	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
PiEZ.1.7	Wdrożenie systemów zapobiegania i przeciwdziałania zdarzeniom mogącym powodować poważną awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska w zakładach stwarzających tego typu zagrożenie	Na terenie Miasta Raciborza jeden zakład HENKEL Polska S.A., Oddział Racibórz, ul. Stalowa 9, 47-400 Racibórz jest wpisany na listę zakładów o zwiększonym ryzyku poważnej awarii. Lista ta jest publicznie dostępna, podana przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. Ostatnio lista była aktualizowana w 2008 roku.
PiEZ.1.8	Wdrożenie dobrowolnych lub obowiązkowych (w zależności od stopnia ryzyka) ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej za ewentualne, spowodowane szkody ekologiczne	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy ubezpieczeniowe działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

PiEZ – przemysł i energetyka zawodowa

4.3 Budownictwo i gospodarka komunalna

W zakresie budownictwa i gospodarki mieszkaniowej wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „**Podniesienie, jakości życia mieszkańców miasta i zachowanie ładu przestrzennego**”.

W zakresie tego celu ważne jest ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń szczególnie w dzielnicach o gęstej zabudowie (Śródmieście i Ostróg) oraz rozbudowa systemu kanalizacyjnego. Nie bez znaczenia jest modernizacja dróg i zwiększanie przepustowości, co znacznie obniża uciążliwości związane ze stresem miejskim.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie budownictwa i gospodarki mieszkaniowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

Tabela 3 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie budownictwa i gospodarki mieszkaniowej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
BIGM.1	Budownictwo i gospodarka mieszkaniowa	
BIGM.1.1	Zmiana systemu ogrzewania, szczególnie w Śródmieściu (wprowadzenie ekologicznych nośników energii, w tym niekonwencjonalnych, podłączenie do sieci c.o)	Działania realizowane w zakresie tego zadania to remonty kotłowni oraz wymiana starych nieekologicznych jednostek kotłowych głównie w lokalach mieszkalnych (które wspierane były dotacjami ze środków GFOSiGW), a także budynkach gminnych. Szczegółowy wykaz zmodernizowanych budynków zestawiono w rozdziale 4.9 pkt. JP. 2.5.
BIGM.1.2	Skanalizowanie terenów wszystkich dzielnic, które obecnie nie są wyposażone w sieć kanalizacyjną	Działania w kierunku realizacji tego zadania są realizowane w ramach Projektu nr 2004/PL/16/C/PE/016 Funduszu Spójności pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu”. Szczegółowe zestawienie działań w tym zakresie zestawiono w rozdziale 4.8 pkt. JW.4.4.
BIGM.1.3	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi	<p>W latach 2008-2009 prowadzono następujące zadania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy ul. Rybnickiej 125. Inwestycja zaplanowana została do realizacji w dwóch etapach – zrealizowany został etap I, który obejmował budowę nowej kwatery o powierzchni 2,31 ha i pojemności 230 000m³. Docelowo powierzchnia składowiska zwiększy się o 4.51ha a jego pojemność o 530 000m³, co zapewni możliwość składowania odpadów do 2034r. Zadanie współfinansowane przez WFOSiGW (1 392 414 zł). Wartość robót ogółem: 2 041 958 zł (649 544 zł budżet miasta). W zakresie prac związanych z demontażem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest w 2008 roku wykonano ostatni etap inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta oraz w latach objętych Raportem dofinansowano demontaż, rozbiórkę i usunięcie azbest <ul style="list-style-type: none"> w 2008 roku z 18 obiektów należących do osób fizycznych oraz z 2 budynków niezaliczanych do jednostek finansów publicznych w 2009 roku z 20 budynków osób fizycznych i 1 budynku niezaliczanych do jednostek finansów publicznych <p>Kwota dofinansowania ze środków GFOSiGW wynosiła 50% wartości prac, jednak nie więcej niż 2 tys., dla osób fizycznych i 4 tys. dla firm.</p> <p>Efektom tych działań w latach raportowanych usunięto 89,06 Mg wyrobów zawierających azbest (47,40 Mg w 2008 roku i 41,66 Mg w 2009 roku). Suma dofinansowania, jakiego udzieliło Miasto ze środków GFOSiGW to:</p> <ul style="list-style-type: none"> W 2008 roku 28.433 zł, W 2009 roku 29.176 zł <ol style="list-style-type: none"> Corocznie organizowana jest zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W celu zmotywowania mieszkańców do oddawania tego typu odpadu ze środków GFOSiGW w 2008 i 2009 roku zakupiono sadzonki drzew i krzewów ozdobnych (775 szt. w 2008 roku i 1000 szt. w 2009 roku), które rozdysponowano wśród oddających odpady.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>4. Organizowano odbiór opakowań po środkach ochrony roślin,</p> <p>5. Organizowano odbiór i utylizację przeterminowanych leków,</p> <p>6. Zlikwidowano dzięki wysypiska odpadów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 10 wysypisk, (między innymi na ulicach Zbożowej, Brzeskiej, Folwarcznej, Sudeckiej, Wiatrakowej, Opawskiej, Cecylii), • w 2009 roku 8 wysypisk (między innymi na ulicach Cecylii, Brzozowej, Źródlanej, Opawskiej, Leśmiana, Drzewieckiego) <p>7. Organizowano odbiór i utylizację padłych zwierząt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 30 kg, • w 2009 roku 110 kg. <p>8. W ramach konkursów z przedszkoli, ze szkół podstawowych i gimnazjów odebrano</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 34.188 kg butelek plastikowych, 3.474 kg baterii, i 5.427 kg nakrętek plastikowych, • w 2009 roku 35.392 kg butelek plastikowych, 3.703 kg baterii, i 7.159 kg nakrętek plastikowych,
BIGM.1.4	Ochrona i rozwój systemu zieleni miejskiej	W latach 2008-2009 były na bieżąco prowadzone działania w zakresie rozwoju i ochrony terenów zieleni miejskiej, zostały one opisane w rozdziale 4.13 pkt. OP.2.1
BIGM.1.5	Edukacja ekologiczna mieszkańców	Działania te zostały opisane w rozdziale 4.7.
BIGM.1.6	Spełnienie wszystkich wymagań wynikających z przepisów prawa krajowego i regulacji Unii Europejskiej, a także określonych regułami racjonalności i dobrej praktyki gospodarowania, dotyczących stanu infrastruktury technicznej gospodarki komunalnej	<p>W 2009 roku uchwałami Rady Miasta Raciborza z 27 grudnia 2009 (uchwała nr XXXVIII/579/2009) zmieniano „Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Racibórz na lata 2009-2013”. Dodano do wykazu budynki przeznaczone do wynajmu na lokale socjalne, w których warunki życia sukcesywnie są przystosowywane do wymagań wynikających z przepisów prawa.</p> <p>W 2008 wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptację pomieszczeń mieszkalnych na lokale socjalne przy ulicy Mariańskiej 44 polegająca na wymianie okien i dociepleniu dachu, • Adaptację pomieszczeń mieszkalnych na lokale socjalne przy ulicy Hetmańskiej 19 polegająca na wymianie okien i dociepleniu dachu, • Adaptację pomieszczeń biblioteki na oddział przedszkolny dla dzieci 2-3 letnich. <p>W 2009 wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptację budynku przy ulicy Kozielskiej 92 na lokale socjalne polegająca na wymianie pokrycia i części konstrukcji dachu, nowych instalacjach wymianie okien, dociepleniu ścian, dachu i stropodachu, • Przebudowę budynku przy ul. Stalmacha 3 polegająca na remoncie dachu przemurowaniu kominów, wymianie rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich, a także wymianie stolarki okiennej, • Przebudowę budynku przy ul. Bankowej 2 polegająca na remoncie pokrycia dachowego i balkonów.
BIGM.1.7	Tworzenie bądź utrzymanie ładu przestrzennego w mieście, obejmującego zachowanie właściwych relacji pomiędzy terenami zabudowanymi i terenami otwartymi, zaplanowany, zharmonizowany z krajobrazem kształt architektoniczno – urbanistyczny pojedynczych budynków i ich zespołów, dbałość o czystość i porządek	<p>W latach 2008-2009 przeprowadzany został przez Prezydenta Miasta Konkurs pt.: "Najładniejsza elewacja roku" skierowany do właścicieli budynków wielomieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych oraz właścicieli domów jednorodzinnych. Celem konkursu jest propagowanie estetycznego wyglądu budynków położonych na terenie Miasta Racibórz oraz kształtowanie postawy współodpowiedzialności mieszkańców za estetykę i wizerunek miasta.</p> <p>W ramach tworzenia ładu przestrzennego na terenie miasta, a także ułatwienia poruszania się pieszych, ich bezpieczeństwa i usprawnienia ruchu samochodowego na analizowanym terenie w latach 2008-2009 wyremontowano ciągi pieszych i chodniki.</p>
BIGM.1.8	Całkowite wyeliminowanie samowoli budowlanej	<p>Samowola budowlana dotyczy wykonywania przez mieszkańców bez stosowanych pozwoleń głównie wiat, garaży, altan, ogrodzeń a także rozbudowy czy przebudowy budynków mieszkalnych.</p> <p>W latach 2008-2009 średnio rocznie w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Raciborzu notowano kilkadziesiąt zgłoszeń, z czego po kontrolach prowadzonych jest</p>

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		rocznie kilkanaście postępowań w celu legalizacji samowoli.
BIGM.1.9	Szerokie wdrażanie tzw. dobrych praktyk w zakresie realizacji prac budowlanych skutecznie wspierane nadzorem inwestorskim i administracyjnym	W ramach kontroli inwestycji budowlanych Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego corocznie przeprowadza kontrole w zakresie prawidłowości realizacji prac budowlanych, niezależnie od tego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach po otrzymaniu zgłoszenia przeprowadza kontrole pod kątem wpływu realizowanej inwestycji na środowisko.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

BIGM – Budownictwo i Gospodarka Mieszkaniowa

4.4 Rolnictwo

W zakresie rolnictwa wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „**Dalszy rozwój rolnictwa zapewniającego zachowanie walorów środowiska i różnorodności biologicznej**”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie rolnictwa na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

Tabela 4 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie rolnictwa na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
R.1	Rolnictwo	
R.1.1	Działania na rzecz edukacji rolników w tym wdrażanie „Kodeksu dobrych praktyk rolniczych”	<p>Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu dla rolników z powiatu Raciborskiego w latach 2008-2009 przeprowadził w sumie 15 szkoleń, w których wzięło udział 376 rolników.</p> <p>W 2008 roku było to 5 szkoleń pt.: „Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta”, natomiast w 2009 roku zorganizowano 10 szkoleń, z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 nt. wymagań dotyczących zasad „Cross Compliance” mającej przyczynić się do ochrony środowiska, poprawy bezpieczeństwa żywności, zdrowotności zwierząt i roślin oraz dobrostanu. • 3 szkolenia dotyczące ustawy o ochronie zwierząt. <p>Szkolenia te przeprowadzane były w ramach działalności statutowej SODR i z własnych środków finansowych.</p> <p>Na terenie Raciborza działa także Agencja Rozwoju Rolnictwa i Przemysłu Przetwórczego Regionu Raciborskiego S.A. Agencja prowadzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia i doradztwo, • programy pomocowe, • sklep spożywczy ze zdrową żywnością, • promocję produktów raciborskich, • promocję warzyw proekologicznych (z załączonymi wynikami badań), • promocja zdrowej żywności, • pogadanki w sklepie z przedstawicielami Polskiego Klubu Ekologicznego.
R.1.2	Optymalne wykorzystanie potencjału biologicznego gleb poprzez dostosowanie rodzaju i wielkości upraw, zalesianie gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa, minimalizacja gruntów przekazywanych na cele nierolnicze, zwłaszcza wysokich klas bonitacyjnych	Zadanie to realizowane jest w gospodarstwach rolnych przez samych rolników. Do prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami glebowymi przyczyniają się konferencje, szkolenia i spotkania informacyjne organizowane dla rolników przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Raciborzu.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>Aktualnie na terenie miast nie ma wyłączenia gruntów z produkcji rolnej. W związku z zapisami znowelizowanej ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, która weszła w życie 1 stycznia 2009 r. zostało zlikwidowane narzędzie, które mogło przyczynić się do ograniczania przeznaczenia cennych terenów rolniczych na inny cel.</p> <p>Zgodnie z dotychczas obowiązującymi przepisami ochrona gruntów polegała m.in. na ograniczeniu ich przeznaczenia na cele nierolnicze, czyli np. pod zabudowę mieszkaniową lub przemysłową. Zniesienie ochrony ustawowej oznacza uproszczenie procedury odrolnienia lub odlesienia gruntów.</p> <p>Jedynym aktualnie funkcjonującym narzędziem przeciwdziałającym przekwalifikowywaniu terenów rolniczych na cele nierolnicze są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.</p>
R.1.3	Powszechne wdrożenie dobrych praktyk rolniczych, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, regulacji stosunków wodnych, mechanizacji prac polowych, utrzymania miedz oraz wprowadzania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	<p>Zadanie to realizowane jest w gospodarstwach rolnych przez samych rolników. Do prawidłowego stosowania środków ochrony roślin, a także używania w tym zakresie narzędzi i urządzeń przyczyniają się spotkania i szkolenia organizowane przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Raciborzu. Przykładem jest zorganizowane w 2009 roku pn.: „Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy”.</p> <p>Działania w tym zakresie opisane zostały w rozdziale 4.14 pkt. OG.1.1</p>
R.1.4	Rozwój infrastruktury technicznej na obszarach uprawianych rolniczo, w szczególności infrastruktury związanej z ochroną środowiska	Realizatorem tego działania są rolnicy działający na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

R - Rolnictwo

4.5 Handel

W zakresie handlu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: **„Kształtowanie proekologicznych postaw konsumpcyjnych”.**

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie handlu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

Tabela 5 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie handlu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
H.1	Handel	
H.1.1	Oznakowanie opakowań produktów przyjaznych dla środowiska	Oznakowania na opakowaniach produktów umieszczane są na etykietach danych produktów. Działanie to nie jest obowiązkowe, nie mniej jednak, producent powinien je umieszczać na wszystkich swoich produktach.
H.1.2	Pokazanie sposobu postępowania z opakowaniem.	
H.1.3	Zapewnienie uzyskania informacji o produktach posiadających znak ekologiczny	<p>Znak ekologiczny jest przyznawany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji od 1998 roku. Mogą go otrzymać usługi i wyroby krajowe i zagraniczne, które spełniają wymagające kryteria ochrony zdrowia, środowiska i ekonomicznego wykorzystania zasobów naturalnych. System przyznawania tego znaku opiera się na kryteriach ustanowionych dla oznakowania Ecolabel.</p> <p>Działania w zakresie informowania o produktach posiadających znak ekologiczny realizowane są przez producentów wyrobów posiadających ekologiczne znaki</p>

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>Przykładem jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> etykieta ekologiczna na detergentach stosowanych w pralkach i zmywarkach oznacza, że są one skuteczne w niższych temperaturach i pozwolą zaoszczędzić pieniądze konsumenta wydawane na rachunki za energię elektryczną. Jednocześnie mniejsze zużycie energii na podgrzanie wody wpisuje się w proces walki z ociepleniem klimatu. wyroby ze Stokrotką są przyjazne nie tylko dla środowiska. Na przykład pralki mające symbol ekologiczny emitują mniej hałasu niż te bez certyfikatu,
H.1.4	Promowanie produktów w opakowaniach łatwo poddających się odzyskowi oraz opakowaniach wielokrotnego użytku	<p>Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7 dotyczącym edukacji ekologicznej.</p> <p>W ramach zmniejszenia ilości zużywanych jednorazowych reklamówek Urząd Miasta sfinansował wykonanie 2020 sztuk toreb bawełnianych do akcji „Sklep przyjazny Środowisku”.</p> <p>W 2008 roku został zorganizowany także konkurs „Sklep Ekologiczny” mający na celu zachęcenie właścicieli sklepów do ograniczenia lub wycofania z użytkowania jednorazowych opakowań. Do konkursu zgłosiło się 9 sklepów, w wyniku niniejszych działań udało się zmniejszyć zużycie opakowań foliowych o od 20 – 85%. W miejsce opakowań foliowych sklepy zaczęły używać toreb ekologicznych i papierowych.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

H - Handel

4.6 Turystyka i rekreacja

W zakresie turystyki i rekreacji wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Rozwój turystyki i rekreacji na terenie gminy zgodnie z zasadami ochrony środowiska”.

Rozwój tej dziedziny niesie ze sobą potrzebę ponoszenia środków finansowych na rozbudowę bazy turystycznej a także informowania i eksponowania cennych walorów turystycznych i rekreacyjnych.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie turystyki i rekreacji na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 6 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie turystyki i rekreacji na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
TiR.1	Turystyka i rekreacja	
TiR.1.1	Optymalne wykorzystanie walorów przyrodniczych miasta do celów rekreacji i turystyki	<p>Do obiektów unikalnych należy Arboretum Bramy Morawskiej utworzone na terenie lasu komunalnego Obora, w którym wyznaczono 35 hektarowy teren szczególnej ochrony. Utrzymanie i systematyczne urządzanie Arboretum wykonywane jest zgodnie z wytycznymi „Projektu urządzania”. Sukcesywnie powstają tam nowe kolekcje roślin. W 2009r. przy współudziale środków WFOŚ i GW przeprowadzono rewitalizację Studni Książęcej i studni na cieku Paprociowym. Aktualnie trwają prace związane z powstawaniem tzw. Zaczarowanego ogrodu. Arboretum, chroni najcenniejsze okazy flory i fauny występujące na jego terenie, oprócz tego realizuje zadania dydaktyczne i naukowe oraz tworzy bazę do badań naukowych. Arboretum Bramy Morawskiej uzyskało status ogrodu botanicznego.</p> <p>Enklawą naturalnej zieleni w Raciborzu jest rezerwat przyrody Łęczczok zaliczany do najcenniejszych rezerwatów wodno-krajobrazowych w kraju. Rezerwat zajmuje powierzchnię 408 ha, z czego ok. 70 ha w obrębie Raciborza. „Łęczczok” został uznany za rezerwat przyrody w 1957r. zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego dla ochrony zróżnicowanych zespołów roślinnych, ptactwa wodnego oraz krajobrazu leśno-</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		stawowego z zabytkowymi alejami wzdłuż grobli. Przyroda rezerwatu „Łęczczok” jest niezwykle zróżnicowana i bardzo bogata, co pozwala zaliczyć ten obszar do najcenniejszych obiektów rezerwatowych w Polsce. Stawy Łęczczok zostały włączone również do sieci obszarów Natura 2000 ² , jako specjalny obszar ochrony siedlisk (numer PLH240010). Obszar ten stanowi ostoję ptasią o randze krajowej. Występują tu co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG ³ , 2 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi ⁴ . Gniazduje tu 118 gatunków ptaków, wśród nich liczne rzadkie i zagrożone. Obszar jest jedną z nielicznych enklaw naturalnej roślinności w dolinie górnej Odry. Ostoja obejmuje kompleks 8 stawów o powierzchni od 2 do 90 ha (łącznie 247 ha), istniejących tu od XIII wieku. Kompleks stawów otaczają lasy o charakterze naturalnym, z licznymi starymi drzewami.
TiR.1.2	Rozwój ścieżek rowerowych, szlaków pieszych i konnych	<p>W 2008 roku na terenie Miasta Racibórz powstały ścieżki rowerowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na wale przeciwpowodziowym na odcinku od ulicy Brzozowej do Ośrodka Wypoczynkowego Ostróg przy ulicy Rudzkiej o długości 2.910,19 mb i szerokości 2 m, koszt realizacji wyniósł 853 391,18 zł, • Na ulicy Sudeckiej o długości 1070 m, • Na ulicy Odrzańskiej o długości 120 m. <p>W 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na ulicy 1 Maja o długości 3879 m, • Na ulicy Opawskiej od ulicy Jana Pawła II do ulicy Ocickiej o długości 895 m, • wzdłuż ulicy Karola Miarki, <p>W 2009 roku wykonano w ramach środków EFRR Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska zadanie pn.: „Ścieżki rowerowe szansą na rozwój pogranicza raciborsko – opawskiego Etap II”.</p> <p>W ramach tego zadanie opracowano dokumentację dla kolejnych ścieżek rowerowych o długości 6,5 km:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Od skrzyżowania ulicy Kościuszki z ulicą Łąkową poprzez ulicę Łąkową do terenu parkingu przy RAFAKO jak i po wałach przeciwpowodziowych w kierunku trasy rowerowej nr 9, • Od skrzyżowania ulicy Kościuszki z ulicą Eichendorffa do ulicy Łąkowej i dalej do Pl. Konstytucji. <p>Aktualnie w trakcie przygotowywania i aplikowania o środki zewnętrznej jest projekt „Ścieżka rowerowa Racibórz – Krzyżanowice – Chotebuz wzdłuż rzeki Olza i Odra”.</p>
TiR.1.3	Lokalizacja funkcji kulturalnych i turystyczno-rekreacyjnych w "Zamku Piastowskim" i jego otoczeniu	<p>W 2009 roku Powiat Raciborski uzyskał dofinansowanie ze środków RPO WŚ na lata 2007-2013 w ramach priorytetu VI - Zrównoważony rozwój miast na realizację zadania pn.: „Utworzenie Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej na Zamku Piastowskim w Raciborzu”.</p> <p>Przedmiotem projektu jest rewaloryzacja obiektów Zamku Piastowskiego w Raciborzu na cele utworzenia Centrum Dziedzictwa Kulturowego Bramy Morawskiej służące szeroko rozumianej edukacji kulturowej. Program odbudowy i uruchomienia kompleksu zamkowego obejmuje etapy: - remont i adaptacja Budynku Bramnego „F” na centrum organizacji imprez zamkowych, - remont i adaptacja Budynku Mieszkalnego „D” na cele wystawiennicze i naukowe, - remont i adaptacja Budynku Stodowni „B” na cele gastronomiczne, artystyczne, naukowe, noclegowe i magazynowo – techniczne, - rewaloryzacja Dziedzińca Zamkowego i jego adaptacja na potrzeby spektakli i koncertów plenerowych wraz z wyposażeniem oraz roboty zabezpieczające przyziemie kaplicy i mury obronne. Kwota inwestycji to 23.600.000 zł, z czego dotacja z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 19.998.639 zł</p>

² Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów: obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk Do chwili obecnej Rząd Polski ustanowił w drodze rozporządzenia 124 obszary specjalnej ochrony ptaków oraz wysłał do Komisji Europejskiej, celem akceptacji, 364 propozycje specjalnych obszarów ochrony siedlisk.

³ dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (D.U. UE L 103 z 25.04.79).

⁴ Polska Czerwona Księga Zwierząt jest rejestrem zagrożonych gatunków zwierząt na terenie Polski. Zawiera listę ginących gatunków zwierząt. Księgę opracowuje Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		Zadania zostało rozpoczęte w 2009 roku, planowany termin zakończenia to IV kwartał 2010 roku.
TiR.1.4	Nowe, atrakcyjne formy działalności placówek kulturalnych	<p>W 2009 roku rozpoczęły się prace związane z gruntowną modernizacją Raciborskiego Centrum Kultury, która skutkować będzie poprawą jego funkcjonalności, wyposażenia oraz przystosowaniu budynku do korzystania przez osoby niepełnosprawne.</p> <p>Celem jest stworzenie sprzyjających warunków dla wzbogacenia i podniesienia, jakości oferty kulturalnej regionu raciborskiego. W ramach zadania zostanie przeprowadzony kompleksowy remont budynku.</p>
TiR.1.5	Rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej na terenach leżących nad brzegiem Odry	<p>Bezpośrednim celem zadania jest wzmocnienie funkcji turystycznej, rekreacyjnej oraz kulturalnej. Możliwe to będzie dzięki modernizacji istniejącego zagospodarowania Parku Zamkowego na odcinku od mostu do ul. Brzozowej. Modernizacja obejmująca przebudowę ciągów pieszych, oświetlenia, małej architektury, przyczyni się do nadania terenom nadodrzańskim nowych funkcji.</p> <p>W 2009 roku w ramach urzędzanie nadodrzańskich bulwarów spacerowych opracowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumentację projektową rewaloryzacji zieleni w Parku Zamkowym (koszt zadania: 46.091,60 zł) • aktualizację dokumentacji aplikacyjnej oraz kosztorysów inwestorskich dla robót budowlanych (koszt zadania: 7.076,00 zł).
TiR.1.6	Rozwój różnorodnych form rekreacji zorganizowanej promującej zdrowy tryb życia mieszkańców	<p>Zadanie to realizowane jest poprzez stałe rozszerzanie oferty rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży. Do wachlarza nowych możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu przy należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hala widowiskowo – sportowa przy ulicy Łąkowej, • Kompleks Sportowy – Moje Boisko ORLIK 2012 przy Szkole Podstawowej nr 15, • boisko sportowe przy Gimnazjum nr 2, • ścieżki rowerowe,
TiR.1.7	Powstawanie nowych obiektów, ośrodków i terenów rekreacyjnych w mieście	<p>W 2008 roku w ramach powstawania nowych obiektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opracowano projekt remontu i rozbudowy hali sportowej OSiR o dodatkową widownię i segment wejściowy dla publiczności, • opracowano dokumentację projektową wielofunkcyjnego ośrodka sportowego przy ulicy Zamkowej. <p>W 2009 Miasto Racibórz uzyskało dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia pn.: „Rozwój infrastruktury około akademickiej poprzez rozbudowę hali widowiskowo – sportowej przy ulicy Łąkowej w Raciborzu”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej – w wysokości 50% kosztów inwestycji, • z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach – w formie dotacji - 396 tys oraz w formie pożyczki 1,1 mln zł z umorzeniem 50% wartości. <p>Po realizacji tego zadania obiekt zapewni możliwość całorocznej realizacji programów i zajęć obejmujących gry zespołowe takie jak piłka ręczna, piłka nożna halowa, tenis halowy i siatkówka. Budynek zostanie rozbudowany o przeciwległą trybunę z widownią na 500 osób. Sala wyposażona zostanie w niezbędny osprzęt, podłoga będzie miała specjalną powierzchnię elastyczną przyjazną uprawianiu sportów. Zamontowana zostanie także mechanicznie rozwijana kurtyna, która pozwoli na prowadzenie kilku zajęć sportom samym czasie.</p> <p>Remont hali sportowej prowadziło Przedsiębiorstwo Usługowe BORBUD. Prace zostały zakończone w 2010 roku. Inwestycja zgodnie z kosztorysem inwestorskim będzie kosztować 12.415.601,93 zł. Uzyskane dofinansowanie wynosi około 50% wartości kosztorysowej.</p> <p>Uchwałą nr. XXXV/531/2009 Rady Miasta Racibórz z dnia 30 września 2009 roku zaplanowano przystąpienie w 2010 roku do trzeciej edycji programu „Moje Boisko- Orlik 2012” w ramach, którego wybudowany zostanie kompleks boisk sportowych na terenie Gimnazjum nr 1 przy ulicy Kasprowicza 4. Planowany koszt inwestycji to 1.000.000 zł, z czego udział Miasta to 333.000 zł.</p>
TiR.1.8	Kontynuacja i wdrażanie programów wspierających rozwój rekreacji i sportu mieszkańców, organizacja turniejów i	<p>W ramach realizacji programów stymulujących rozwój kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży na terenie Miasta w latach 2008-2009 wykonano następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa boiska sportowego przy Gimnazjum nr 2 – koszt zadania 789.057 zł,

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
	zawodów sportowych	<ul style="list-style-type: none"> • budowa Kompleksu Sportowego – Moje Boisko ORLIK 2012 przy Szkole Podstawowej nr 15 – koszt zadania 1.450.580 zł, • montaż ławek na boisku sportowym LKS Brzeziny – wartość zadania 34.578 zł. <p>W latach 2008-2009 w ramach intensywnych spotkań z partnerami czeskimi Opavą, Krawarzem i Havirowem realizowanych było kilkanaście wspólnych projektów, były to między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okno na świat – wydanie gry promocyjnej, • Racibórz – Krawarz bliżej – w ramach którego między innymi opracowano Strategię Rozwoju Turystyki i folder reklamowy, • Poznaj nasze miasta, • Bieg bez granic, Od przyrody do historii, • I Ty możesz grać w lidze mistrzów, • Brama Morawska szlakiem migracji roślin, • Transgraniczny Turniej Piłki Nożnej trampkarzy starszych, • Transgraniczny turniej w kręglach klasycznych puchar Euroregionu Silesia, <p>W latach 2008-2009 Miasto Racibórz udzielało dotacji na wykonanie zadań publicznych w dziedzinie kultury fizycznej i sportu, objętych "Programem współpracy Miasta Racibórz z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego". Dotacje w wysokości od 2 do 102 tys. złotych otrzymało w 2008 roku 16, a w 2009 roku 21 Klubów Sportowych.</p>
TiR.1.9	Nawiązywanie współpracy z innymi Gminami w zakresie turystyki, rekreacji i sportu	<p>W 2008 roku postanowieniem Uchwały Rady Miasta Racibórz nr XXV/361/2008 z dnia 22 października w sprawie nawiązania współpracy między Miastem Racibórz, a samorządem Żuglo – XIV Dzielnicą miasta stołecznego Budapeszt Miasto Racibórz zawarło Porozumienie Ramowe dotyczące nawiązania współpracy partnerskiej. Współpraca obejmuje następujące obszary:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oświatę i wychowanie, • sprawy społeczne, • kulturę, • turystykę, sport i rekreację, • współpracę dot. ochrony środowiska, • współpracę w zakresie przeciwdziałaniu skutkom katastrof, • wymianę doświadczeń,
TiR.1.10	Promocja turystyczna na stronach internetowych miasta	<p>W 2008 roku realizowano 2 projekty pn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elektroniczny System Informacji Miejskiej • Rozwój elektronicznych usług publicznych w UM Racibórz. <p>Celem tych projektów było stworzenie warunków organizacyjnych i technicznych składających się na wzrost efektywności pracy jednostek administracyjnych oraz stworzenie możliwości świadczenia usług publicznych drogą elektroniczną. Systemy te pozwolą także na stymulację rozwoju gospodarczego, kulturalnego, edukacji i podniesienie konkurencyjności i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu.</p> <p>W 2009 roku w ramach EFRR Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 Przekraczamy Granice na terenie Miasta realizowane jest (od maja 2009 do kwietnia 2010) zadanie pn.: „Racibórz – Krawarz Bliżej!”. Zadanie obejmuje między innymi opracowanie „Strategii rozwoju turystyki miasta Racibórz na lata 2010 – 2017” oraz wydanie folderu promocyjno – informacyjnego o tematyce turystycznej.</p> <p>Strategia została przyjęta w 2010 roku.</p> <p>W 2009 roku zrealizowano także opracowano wydawnictwo „Racibórz – Miasto na czasie i film promocyjno – turystyczny o Raciborzu. Pozycje promujące miasto i prezentujące jego walory, umieszczane są na stronie internetowej miasta.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

TiR – Turystyka i rekreacja

4.7 Edukacja ekologiczna

W zakresie edukacji ekologicznej wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Podniesienie świadomości ekologicznej oraz wykształcenie nowych proekologicznych nawyków i postaw wśród społeczności Raciborza”.

Edukacja ekologiczna w mieście realizowana jest w systemie formalnym i nieformalnym. Edukacja w systemie formalnym prowadzona jest w poszczególnych szkołach na wszystkich etapach kształcenia na bazie podstawy programowej kształcenia ogólnego i programów nauczania. Edukacja nieformalna w mieście prowadzona jest przede wszystkim przez:

- Placówki oświatowe (szkoły, przedszkola) i kulturalne,
- Centrum Edukacji Ekologicznej przy Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej,
- Pracownię Zachowania Bioróżnorodności,
- Regionalny Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Raciborzu,
- Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu,
- Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Raciborzu,
- Inne stowarzyszenia i organizacje ekologiczne,

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie edukacji ekologicznej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 7 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie edukacji ekologicznej na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
EE.1	Edukacja ekologiczna	
EE.1.1	Poszerzenie problematyki ekologicznej w przedszkolach oraz programach nauczania szkół wszystkich szczebli	<p>W 2009 roku Miasto Racibórz wzięło udział w Międzynarodowym projekcie pn.: „Przygotować europejskie dzieci do przyszłości. Aktywnie włączyć mieszkańców w świadome użytkowanie energii”. Bezpośrednio uczestnikami projektu były samorządy i przedszkola z trzech miast partnerskich: Leverkusen (Niemcy), Villaneuve d’Ascq (Francja) i Raciborza. Celem podejmowanych działań było uświadomienie najmłodszym wszechobecność energii w otaczającym nas świecie, ukazanie im alternatywnych jej źródeł, a przez to wyrobienie prawidłowych nawyków ekologicznych oraz ukształtowanie odpowiedzialności za środowisko naturalne i podejmowane przez siebie działania. W Raciborzu w przedsięwzięciu uczestniczyło 7 przedszkoli.</p> <p>W przeprowadzonych zajęciach brało udział prawie 220 dzieci pięcio- i sześciolatków. W ramach projektu powstały też piktogramy, które miały zachęcać dzieci (i ich opiekunów) do oszczędzania energii elektrycznej i wody.</p> <p>W 2009r. dotacją z GFOŚiGW w wysokości 40.000 zł wsparto międzynarodowy projekt realizowany przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Raciborzu z partnerami z Niemiec i Łotwy pn. "Inspirowanie włączenia nieformalnego nauczania w zakresie wykorzystania energii odnawialnej w procesie formalnej edukacji szkolnej".</p> <p>W związku z wdrożeniem Systemu Zarządzania Środowiskowego wg normy ISO 14001 w Urzędzie Miasta i 18 jednostkach na terenie Raciborza głównym działaniem w szczególności w przedszkolach, szkołach i gimnazjach jest ciągłe kształtowanie świadomości ekologicznej poprzez zajęcia edukacyjne, wizualne znaki przypominające o gaszeniu światła, zakręcaniu wody zastosowane przy wyłącznikach czy bateriach umywalkowych. Takie kształtowanie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży w połączeniu z sukcesywną wymianą żarówek na energooszczędne, montażem czujników czasowych wyłączników prądu, wodooszczędnych spłuczek, perlatorów na wylewkach oraz stosowaniu odnawialnych źródeł energii i stałym monitoringiem zużycia przynosi wymierne rezultaty w postaci widocznych oszczędności z wyżyciu energii elektrycznej, ciepłej, gazu i wody na przestrzeni ostatnich kilku lat.</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
EE.1.2	Aktywna edukacja ekologiczna młodzieży w formalnym systemie kształcenia	<p>W latach 2008-2009 gmina Racibórz finansowała corocznie zajęcia edukacji ekologicznej realizowane w klasach trzecich raciborskich gimnazjów, a także współorganizuje wraz z placówkami przedszkolnymi i szkolnymi wiele konkursów ekologicznych, akcji tematycznych, a także coroczny festyn ekologiczny na raciborskim rynku. Miasto wspólnie z Młodzieżowym Domem Kultury oraz Starostwem Powiatowym organizuje coroczny Raciborski Festiwal Piosenki i Wiersza Ekologicznego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>W latach 2008-2009 zorganizowano między innymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkursy: <ul style="list-style-type: none"> • Zbieramy Butelki plastikowe, • Chomikuj baterie, • Zbieramy nakrętki plastikowe 2. Festyn ekologiczny 3. Wykłady z okazji: <ul style="list-style-type: none"> • Dnia Wody, • Dnia Ochrony Środowiska, • Dnia Lasów i Zadrzewień, • Światowego Tygodnia Zwierząt, • Europejskiego Tygodnia bez Samochodu. 4. W 2009 roku całoroczne warsztaty ekologiczne Centrum Edukacji Ekologicznej przy Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej pt.: <ul style="list-style-type: none"> • Natura i kultura – moja ziemia, moja ojczyzna, • Różne oblicza natury.
EE.1.3	Wspieranie działań edukacji szkolnej przez instytucje samorządowe i państwowe	<p>W latach 2008-2009 Miasto Racibórz wspierało działania jednostek oświatowych ze środków GFOSiGW głównie poprzez zakup nagród na konkursy ekologiczne. W 2009 roku wsparto również zadanie polegające na organizowaniu warsztatów i wycieczek ekologicznych w ramach prowadzonej w Szkole Podstawowej nr 15 Innowacji pedagogicznej – Czynny ekolog w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.</p>
EE.1.4	Informowanie mieszkańców gminy o stanie środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony.	<p>W latach 2008 – 2009 informacje o działaniach Gminy umieszczane były w Raciborskim Informatorze Miejskim oraz na stronie internetowej.</p> <p>W ramach promocji i informacji ekologicznej corocznie wydawany jest kalendarz ekologiczny (w ilości 1200 sztuk, 600 na 2009 rok i 600 na 2010 rok). Zawiera on treści ekologiczne i informacji o ochronie środowiska.</p>
EE.1.5	Współdziałanie władz gminy z mediami w zakresie prezentacji stanu środowiska i działaniach na rzecz jego ochrony.	<p>W 2008 roku prezentowana była na antenie programów TVN i TVN Meteo „Wyjazdowa prognoza pogody”, program ten przyczynił się do prezentacji miasta a także jego walorów turystycznych.</p> <p>W 2009 roku przygotowano liczne materiały informacyjne i promocyjne, które zamieszone zostały między innymi w Newsweeku i Dzienniku Zachodnim.</p>
EE.1.6	Prowadzenie działań z zakresu edukacji ekologicznej na terenach cennych przyrodniczo.	<p>W latach 2008 – 2009 Arboretum Bramy Morawskiej prowadziło terenowe zajęcia dydaktyczne dla dzieci i młodzieży z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek dydaktycznych, były to głównie:</p> <p>w 2008 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia w ramach ferii zimowych dla młodzieży szkolnej ze Starej Wsi (Gmina Wilamowice) pt.: „Las zimą”, • Zajęcia dla klas I-III Szkoły Podstawowej w Brzeziu pt.: „Wiosna w lesie”, • Warsztaty ekologiczne dla uczestników VII Raciborskiego Festiwalu Ekologicznego Piosenki i Wiersza dla Dzieci i Młodzieży Szkolnej, • Zajęcia pt.: „Jakie to drzewo” na ścieżce dendrologicznej dla dzieci z II klasy Szkoły Podstawowej nr 15, <p>w 2009 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia terenowe w lesie pt.: "Rośliny wczesnowiosenne lasu", "Rozpoznajemy gatunki drzew leśnych", • Warsztaty prowadzone w Centrum Edukacji Ekologicznej Biblioteki Miejskiej w Raciborzu pt.: "Sieć pokarmowa lasu", "Natura w folklorze" - cykl: "Dzikie rośliny

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>jadalne na polskim stole.", "Rośliny w roku obrzędowym.", "Motywy roślinne w polskim stroju ludowym", "Kolorowy świat rzeczy niechcianych, czyli dobre rady na odpady", "Zwierzęta Arboretum Bramy Morawskiej", "Parki Raciborza", "Wiosna w lesie", "Rozpoznajemy ptaki wodne", Zajęcia w mini-ZOO dla przedszkolaków.</p> <ul style="list-style-type: none"> Zajęcia terenowe: Zajęcia z mikroskopem transmisyjnym: "Świat w skali nano, czyli co można zobaczyć pod mikroskopem elektronowym."
EE.1.7	Realizacja treści ekologicznych przez środki masowego przekazu, instytucje kultury i wypoczynku	<p>Działania promocyjne Miasta realizowane w 2008 i 2009 roku skupiały się głównie na obchodach 900 lecia Raciborza. W związku z tym niecodziennym wydarzeniem zostało opracowane logo jubileuszu, które wykorzystane zostało w materiałach informacyjnych i promocyjnych. W ciągu całego roku odbył się szereg imprez o charakterze sportowym, kulturalnym i rekreacyjnym. W tym czasie wydane zostały liczne materiały promocyjne i informacyjne miasta banery, ulotki, foldery, plakaty i pocztówki zawierające także treści ekologiczne. Został także opracowany materiał filmowy w wersji polskiej i niemieckiej, a także kalendarze na 2009 roku z fotografiami upamiętniającymi to wydarzenie.</p> <p>W ramach działalności mediów w raportowanych latach na antenie Radia Vanessa emitowane były audycje ekologiczne oraz publikowana było wkładka ekologiczna w tygodniku Nowiny Raciborskie.</p>
EE.1.8	Opracowanie materiałów/wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej	<p>Corocznie wydawane były kalendarze ekologiczne zawierające informacje z zakresu ochrony środowiska. W promowanie ekologii wpisuje się również kalendarz biurkowy raciborsko – opawski na rok 2010 dofinansowany z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Silesia w ramach POWT RCZ-RP 2007-2013 kwotą 17.062,90 zł.</p> <p>W 2009 roku Miasto Racibórz wzięło udział w Międzynarodowym projekcie pn.: „Przygotować europejskie dzieci do przyszłości. Aktywnie włączyć mieszkańców w świadome użytkowanie energii”. W ramach tego projektu zorganizowana została konferencja na potrzeby, której wydano broszurę opisującą cały projekt, jego założenia i osiągnięte rezultaty.</p> <p>W ramach zmniejszenia ilości zużywanych jednorazowych reklamówek na zakupy Urząd Miasta sfinansował wykonanie 2020 sztuk toreb bawełnianych do akcji „Sklep przyjazny Środowisku”.</p>
EE.1.9	Wdrażanie Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych.	Działania te zostały opisane w rozdziale 4.4 pkt. 1.1.
EE.1.10	Współpraca władz lokalnych ze szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego, zakładami pracy i pozarządowymi organizacjami w celu wykorzystania różnorodnych form edukacji ekologicznej.	<p>W zadanie to wpisują się działania opisane w pkt 1.1, 1.2, 1.3.</p> <p>Od 2000 roku na terenie Miasta wdrażany jest System Zarządzania Środowiskowego według normy ISO 14001. Aktualnie systemem objętych jest Urząd Miasta oraz 18 jednostek gminnych, w tym 6 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, zespół szkolno – przedszkolny, 3 gimnazja, Miejskie Składowiska Odpadów, Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. i Ośrodek Sportu i Rekreacji.</p> <p>Realizacja działań zaplanowanych przez jednostki objęte systemem w latach 2008-2009 była wspierana środkami finansowymi pochodzącymi z GFOSiGW. Wydatkowano w 2008 roku 27.083 zł, natomiast w 2009 roku 47.307 zł.</p> <p>W ramach Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001 jednostki monitorują zużycie energii, wody czy opału. Daje to realny obraz korzyści środowiskowych.</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

EE – edukacja ekologiczna

4.8 Jakość wód i stosunki wodne

W zakresie edukacji ekologicznej wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Dążenie do poprawy jakości stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości i ilości wód podziemnych wraz z racjonalizacją ich wykorzystania”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, jakości wód i stosunków wodnych na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 8 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie jakości wód i stosunków wodnych na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
JW.1	Zapewnienie mieszkańcom miasta odpowiedniej, jakości i ilości wody pitnej	
JW.1.1	Propagowanie dalszej racjonalizacji zużycia wody i ograniczanie jej strat przy wydobyciu i przesyłach.	W ramach Systemu Zarządzania Środowiskiem 14001 jednostki objęte systemem prowadziły działania, które przyczyniają się do oszczędności wody. Zakupione zostały wodooszczędne spłuczki, perlatory.
JW.1.2	Szczegółowe rozpoznanie i kontrolowanie lokalnych zagrożeń jakości wód podziemnych wraz z podejmowaniem odpowiednich działań	W 2008 i 2009 roku przeprowadzane były przez Straż Miejską kontrole pod kątem nielegalnego zrzutu ścieków do rowów i potoków. Straż Miejska w miarę potrzeb przeprowadza także kontrole wśród mieszkańców na terenach, na których została wybudowana nowa sieć kanalizacji sanitarnej.
JW.1.3	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony wód podziemnych i wód powierzchniowych	W przygotowywanych w latach 2008-2009 projektach zmian planów zagospodarowania przestrzennego ustalano zasady ochrony wód. Zapisy te przyjęto następującymi Uchwałami Rady Miasta Racibórz: <ul style="list-style-type: none"> z 27 lutego 2008 roku nr XVIII/252/2008 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Cecylii w jednostce strukturalnej Ostróg w Raciborzu, z 17 września 2008 roku nr XXIV/331/2008 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu zlokalizowanego przy placu Długosza w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu, z 30 września 2009 roku nr XXXV/532/2009 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu zlokalizowanego w jednostce strukturalnej Studzienna i Sudół w Raciborzu Przyjęto między innymi: <ul style="list-style-type: none"> Zakaz odprowadzania ścieków z wyłączeniem wód odpadowych lub roztopowych nie pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni bezpośrednio do gruntu lub wód powierzchniowych, Nakaz podczyszczania wód opadowych lub roztopowych pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni przed odprowadzaniem do sieci kanalizacji.
JW.1.4	Kontrolowanie i wnikliwie obserwowanie realizacji nowych inwestycji celem uniknięcia bezpośredniego zanieczyszczenia użytkowych poziomów wodonośnych;	Wyrывkowe kontrole inwestycji budowlanych przeprowadza Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Raciborzu, średnio rocznie przeprowadzanych jest kilkadziesiąt rutynowych kontroli. Działania Straży Miejskiej w tym zakresie opisano w pkt. 1.2.
JW.2	Dążenie do relatywnego zmniejszenia zużycia wody w gospodarstwach domowych, przemyśle i rolnictwie	
JW.2.1	Informowanie użytkowników wody o możliwościach relatywnego zmniejszenia jej zużycia,	Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7.
JW.2.2	Edukacja mieszkańców w zakresie możliwości i konieczności oszczędzania wody w gospodarstwach domowych	Działania te zostały opisane w rozdziale 4.7.
JW.2.3	Dążenie do identyfikacji i ograniczenia strat wody przy jej produkcji i przesyłce przez przedsiębiorstwa wodociągowe, poprzez modernizację i konserwację urządzeń wodociągowych.	Zadanie to realizowane jest przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji poprzez modernizację sieci wodociągowej. <ul style="list-style-type: none"> w roku 2008 wykonano 3392 mb modernizacji sieci w roku 2009 wykonano 3730 mb modernizacji sieci Niezależnie od tych działań w związku z Projektem pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” realizowane były działania w zakresie modernizacji sieci wodociągowej. <p>w 2008 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> zmodernizowano 1.640 mb sieci wodociągowej, <p>w 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> zmodernizowano 414,35 mb sieci wodociągowej, zmodernizowano 14 sztuk przyłączy wodociągowych.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>Koszty poniesione w latach 2008-2009 wyniosły</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 232.975 zł, • w 2009 roku 788.521 zł. <p>Działania te przyczyniają się do zmniejszenia strat wody.</p>
JW.2.4	Rozwijanie systemów automatycznego sterowania i kontroli poboru wody.	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
JW.3	Dążenie do osiągnięcia właściwych standardów wód powierzchniowych i podziemnych poprzez ich ochronę przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł przemysłowych, komunalnych i rolniczych	
JW.3.1	Wykonanie szczegółowej inwentaryzacji punktów zrzutu ścieków oraz systematyczna jej aktualizacja	<p>W latach 2008-2009 nie była przeprowadzana szczegółowa inwentaryzacja punktów zrzutu ścieków.</p> <p>W 2008r w ramach opracowywania wniosku o uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzenie wód opadowych i roztopowych dokonano przeglądu 17 sztuk wylotów w/w wód.</p> <p>Doraźne kontrole Straży Miejskiej przeprowadzane są przy okazji kontroli przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej.</p>
JW.4	Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska, szczególnie w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków	
JW.4.1	Modernizacja istniejących i budowa nowych ujęć i stacji uzdatniania wody	<p>W latach 2008 – 2009 wykonane zostało ujęcie wody Strzybnik, w zakresie tego zadania zrealizowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • otwory studzienne Za4, Za2, Za1, • zamontowano pompy w studniach Za4, Za7, Za3, Za2, Za1, • wykonano komory studni, • rurociągi wody surowej na terenie ujęcia, • zasilanie energetyczne, szafy energetyczne i sterownicze, • system wizualizacji. <p>Wydajność nowego ujęcia wynosi 12 tys. m³/dobę, aktualnie zapotrzebowanie Raciborza to około 8 tys. m³/dobę.</p> <p>Koszt realizacji zadania wyniósł:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 8.134.635 zł • w 2009 roku 975.327 zł.
JW.4.2	Modernizacja istniejących i budowa nowych odcinków sieci wodociągowej (kolektorów głównych i sieci rozdzielczych)	<p>W latach 2008-2009 realizowane były prace budowlane związane z Projektem nr 2004/PL/16/C/PE/016 Funduszu Spójności pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” W zakresie gospodarki wodnej w ramach projektu wybudowano:</p> <p>w 2008 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.173,69 mb sieci wodociągowej, • 22 szt. przyłączy wodociągowych, • zmodernizowano 1.640 mb sieci wodociągowej, <p>w 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2.211,82 mb sieci wodociągowej, • 19 sztuk przyłączy wodociągowych, • zmodernizowano 414,35 mb sieci wodociągowej, • zmodernizowano 14 sztuk przyłączy wodociągowych. <p>Koszty poniesione w latach 2008-2009 wyniosły</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 887.033,50 zł • w 2009 roku 2.169.126,58 zł
JW.4.3	Rozbudowa i modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków	<p>W latach 2008-2009 realizowane były prace budowlane związane z Projektem nr 2004/PL/16/C/PE/016 Funduszu Spójności pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” W projekcie przeprowadzono modernizację części ściekowej i części osadowej oczyszczalni ścieków. Zadanie to polegało na budowie nowych obiektów w zakresie</p>

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>gospodarki osadowej tj.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydzielonej komory fermentacji, • stacji mechanicznego zagęszczania osadów • modernizacji istniejących obiektów zarówno w części biologicznej i osadowej. <p>Modernizacja oczyszczalni ścieków jest już zakończona. Koszty poniesione w latach 2008 i 2009 to 49 394 568,13 zł. W roku 2010 ponoszone są jeszcze koszty, więc kwota wydatków w latach 2008-2009 nie jest kwotą finalną.</p> <p>Po modernizacji oczyszczalnia pozwala na uzyskanie parametrów oczyszczonych ścieków zgodnych z wymaganiami Polski i UE. W wyniku modernizacji oczyszczalnia może przyjąć oraz oczyścić ścieki surowe w ilości 15.000 m³/d pochodzące z terenu Raciborza jak również w perspektywie z terenów ościennych.</p>
JW.4.4	Budowa nowych odcinków kanalizacji, a także modernizacja już istniejących	<p>W latach 2008-2009 realizowane były prace budowlane związane z Projektem nr 2004/PL/16/C/PE/016 Funduszu Spójności pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” W zakresie gospodarki ściekowej w ramach projektu wybudowano:</p> <p>w 2008 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 36.182,24 mb sieci kanalizacyjnej, • 947 szt. przyłączy kanalizacyjnych, • zmodernizowano 517 mb sieci kanalizacji sanitarnej, <p>w 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18.539,94 mb sieci kanalizacji sanitarnej, • 785 szt. przyłączy kanalizacyjnych, • 33 pompownie ścieków. <p>W/w inwestycje realizowane były w dzielnicach: Markowice, Miedonia, Płonia, Brzezcie, Sudół, Ocice, Stara Wieś.</p> <p>Koszt tych inwestycji opiewał na 48.605.021,05 zł (23.214.437,20 w 2008 roku i 25.390.583,85 w 2009 roku).</p> <p>W 2008 roku opracowano również dokumentację projektową i wykonano przyłącza kanalizacyjne dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej Sudół, • Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej Miedonia, • Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej Brzezcie. <p>Koszt dokumentacji i przyłączy wyniósł 26.678,87 zł</p>
JW.4.5	Budowa systemów odprowadzania i podczyszczania wód deszczowych (rowów i separatorów na substancje ropopochodne).	<p>W latach 2008-2009 realizowane były prace budowlane związane z Projektem nr 2004/PL/16/C/PE/016 Funduszu Spójności pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” W zakresie kanalizacji deszczowej w ramach projektu wybudowano:</p> <p>w 2008 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbudowano 542,68 mb kanalizacji deszczowej w dzielnicy Markowice i Ocice, • zmodernizowano 84,30 mb kanalizacji deszczowej w dzielnicy Centrum, <p>w 2009 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbudowano 556,87 mb kanalizacji deszczowej w dzielnicy Markowice i Ocice, • zmodernizowano 94,65 mb kanalizacji deszczowej w dzielnicy Centrum. <p>Koszt budowy i modernizacji sieci kanalizacji deszczowej wyniósł:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 533.368,49 zł • w 2009 roku 597.670,93 zł. <p>W ramach projektu na 16 wylotach kanalizacji burzowej zamontowano separatory substancji ropopochodnych.</p> <p>Niezależnie od Funduszu Spójności na terenie miasta w ramach realizacji innych inwestycji budowano kanalizację deszczową, działania takie realizowane były między innymi w trakcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowy hali widowiskowo – sportowej przy ulicy Łąkowej,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<ul style="list-style-type: none"> Budowy garażu dla OSP Brzezcie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

JW – Jakość wód

4.9 Jakość powietrza atmosferycznego

W zakresie powietrza atmosferycznego wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Poprawa jakości powietrza atmosferycznego”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 9 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
JP.1	Dążenie do ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych	
JP.1.1	Podwyższeniu standardów technicznych infrastruktury drogowej, zwłaszcza w obszarze o największym nasileniu ruchu.	Działania w tym zakresie opisano w rozdziale 4.1 pkt. ST. 1.1.
JP.2	Dążenie do ograniczenia emisji ze źródeł bytowo - komunalnych, szczególnie źródeł niskiej emisji	
JP.2.1	Dalsze wspieranie przedsięwzięć dotyczących modernizacji źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach	<p>Od 1998r. ze środków GFOŚ i GW wspierane są modernizacje indywidualnych źródeł opartych o paliwo stałe. W latach 2008-2009 z dotacji na ten cel skorzystało 63 wnioskodawców. Kwota dotacji nie przekraczała 2500 zł. Łącznie wydatkowano prawie 156 tys. zł. Zamontowanych zostało 60 kotłów gazowych, 1 na drewno, 2 obiekty zostały włączone do sieci ciepłnej.</p> <p>Uchwałą Nr XLV/697/2006 z dnia 16 sierpnia 2006 roku Rada Miasta Raciborza przyjęła do realizacji Program Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2007-2009, Program był skierowany do właścicieli budynków jednorodzinnych. W ramach tego Programu z udziałem środków finansowych WFOSiGW zmodernizowano 200 kotłowni (zamontowano 169 kotłów retortowych 1 kocioł na drewno i 30 kotłów na gaz), z czego 120 w latach 2008-2009. Koszt realizacji PONE w 2008 i 2009 roku wyniósł 1.459.007,15 zł. W tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> Środki budżetowe – 83.160,00 zł Pożyczka z WFOSiGW – 835.596,30 zł Środki własne mieszkańców – 540.250,85 zł <p>Ze względu na duże zainteresowanie mieszkańców Rada Gminy Racibórz przyjęła do realizacji uchwałą nr XXXVI/544/2009 z dnia 29 października 2009 roku „Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Racibórz na lata 2010-2012”. Nowa edycja Programu zakłada modernizację 120 kotłowni oraz w celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii montaż 150 sztuk kolektorów słonecznych do celów przygotowania ciepłej wody użytkowej. Koszt poniesiony przez Miasto Racibórz na opracowanie PONE 2010-2012 wyniósł 12.200,00 zł. Planowany koszt realizacji PONE na lata 2010-2012 to 3.650.059 zł</p>
JP.2.2	Przyłączenie do centralnego systemu ciepłowniczego nowych odbiorców	Stosownie do zapisów w pkt. 2.1 dofinansowano realizację 2 przyłączy. Zakład Ciepłny w Raciborzu w latach 2008-2009 nie wykonał zadań z tego zakresu.
JP.2.3	Zwiększenie udziału ekologicznych nośników ciepła i odnawialnych	Zadanie to jest realizowane poprzez działania termomodernizacyjne, duża część z nich wiąże się z wymianą starych nieekologicznych i nieekonomicznych kotłów na nowe

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
	źródła energii w bilansie energetycznym miasta	<p>opalane drewnem czy ekologicznymi paliwami jak eko- groszek, czy gaz. Zadanie to wpisuje się w działania opisane w pkt. 2.1.</p> <p>W 2009 Miasto Racibórz roku udzieliło również dofinansowania ze środków GFOSiGW do instalacji solarnych dla osób fizycznych oraz dla firm. Dofinansowano montaż 69 instalacji wydatkując na ten cel kwotę 369.000 zł.</p> <p>W 2009r. została również zrealizowana modernizacja systemu przygotowania c. w. u. na Miejskich Składowiskach Odpadów przy ul. Rybnickiej 125 inwestycja ta była finansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dotacja w wysokości 7 280 zł) oraz Gminnego FOŚ i GW (13 656,77 zł).</p> <p>W celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii w kolejnej edycji PONE planuje się montaż do 2012 150 sztuk kolektorów słonecznych do celów przygotowania ciepłej wody użytkowej.</p>
JP.2.4	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie ochrony powietrza	Działania te zostały opisane w rozdziale 4.7.
JP.2.5	Prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz minimalizacji zużycia energii oraz zmniejszenia strat ciepła	<p>Na terenie Miasta Raciborza w latach 2008-2009 sukcesywnie w miarę możliwości finansowych i w miarę potrzeb realizowane są remonty i modernizacje budynków publicznych.</p> <p>Remonty te polegają w głównej mierze na termomodernizacji, ale także na unowocześnieniu obiektów i podniesieniu standardów ich użytkowania. Miasto Racibórz w 2008 roku zrealizowało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace związane z budową garażu OSP Brzeziny polegające między innymi na dociepleniu dachu oraz ścian zewnętrznych, • termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 13 I etap polegający na wymianie instalacji c.o., wykonaniu nowego węzła ciepłego, • termomodernizację budynku Przedszkola nr 3 polegającą między innymi na wymianie instalacji, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenia dachu i ścian zewnętrznych a także wykonanie elewacji, • adaptację budynku RSP na potrzeby Domu dla Bezdomnych polegającą na termomodernizacji budynku, nowych przyłączach wod – kan i elektrycznym, a także wymianie okien, dociepleniu dachu i ścian zewnętrznych. • modernizację systemu ogrzewania w Arboretum Bramy Morawskiej polegającą na wykonaniu instalacji centralnego ogrzewania, remoncie kotłowni z wymianą kotła na kocioł opalany drewnem, • termomodernizacja budynku Przedszkola nr 15 polegającą na ociepleniu stropodachu, ścian zewnętrznych, i wymianę stolarki okiennej i drzwiowej • prace remontowe na terenie Szkoły Podstawowej nr 3, Szkoły Podstawowej nr 5, Przedszkola nr 16 Przedszkola nr 20 w zakresie między innymi wymiany okien. <p>W 2009 roku przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizację budynku OSP Sudół polegającą na dociepleniu ścian i dachu, • Termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej nr 13 II etap polegający na dociepleniu ścian, • Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 4 polegająca na remoncie elewacji, wymianie okien i drzwi oraz dociepleniu stropu nad ostatnią kondygnacją, • Termomodernizacja hali widowiskowo – sportowej przy ulicy Łąkowej polegająca na wymianie pokrycia dachów, stolarki okiennej, dociepleniu stropodachów i ścian, <p>Ze środków GFOSiGW dofinansowywane były również inwestycje realizowane przez inne podmioty, między innymi:</p> <p>w 2008 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizację kotłowni w Zborze Betezda Kościoła Zielonoświątkowego (zadanie zostało częściowo sfinansowane ze środków GFOSiGW), <p>w 2009 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja źródła ciepła w Parafii Najświętszego Serca Jezusa w Raciborzu.

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
JW.3	Dążenie do ograniczenia emisji ze źródeł produkcyjnych	
JP.3.1	Prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, mającej na celu lokalizację nowych zakładów uciążliwych ze względu na emisję zanieczyszczeń do atmosfery na terenach oddalonych od zabudowy mieszkalnej i terenów przyrodniczo cennych i uwzględnienie tych zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego.	W opracowywanych planach zagospodarowania przestrzennego wprowadzono stosowne zapisy na przykład: zapisami uchwały nr XVIII/252/2008 Rady Miasta z dnia 27 lutego 2008 roku w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Cecylii w jednostce strukturalnej Ostróg w Raciborzu wprowadzając na tym obszarze: <ul style="list-style-type: none"> • nakaz spełnienia warunków w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza w tym hermetyzacji procesów technologicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń, • nakaz stosowania paliw ekologicznych w zabudowie mieszkaniowej i usługowej.
JP.3.2	Montaż urządzeń odpylających.	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
JP.3.3	Ścisłe przestrzeganie przepisów o ochronie atmosfery w przypadku nowych inwestycji.	W związku z inwestycjami realizowanymi na terenie miasta w ramach każdego przedsięwzięcia budowlanego powoływany jest kierownik budowy zajmujący się nie tylko sprawami budowlanymi, ale także przestrzeganiem zasad ochrony środowiska.
JP.3.4	Przestrzeganie przez poszczególne zakłady i kontrola norm odnośnie emisji zanieczyszczeń.	Zakłady przemysłowe w celu ograniczenia negatywnych skutków ich działalności posiadają decyzję, w których określona jest dopuszczalna wielkość emisji do środowiska. Kontrole między innymi w zakresie przestrzegania postanowień zawartych w w/w decyzjach przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. Działania kontrolne WIOŚ są źródłem informacji o sposobie realizacji przepisów o ochronie środowiska przez prowadzących instalacje przemysłowe, wielkości emisji wprowadzanych do środowiska przez te instalacje oraz ilości i jakości wytwarzanych odpadów jak również środkiem nacisku na prowadzących instalacje w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w celu ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko. Zadanie to szczegółowo zostało opisane w rozdziale 4.2 pkt. PIEZ. 1.3
JP.3.5	Promowanie i wdrażanie nowoczesnych, energooszczędnych technologii, w tym BAT.	Realizatorem tego działania są przedsiębiorstwa i firmy działające na terenie Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

JP – jakość powietrza

Według „Ósmej rocznej oceny, jakości powietrza w województwie śląskim obejmującej rok 2009 „, wynika, iż strefa wodzisławsko – raciborska została zakwalifikowana pod względem ochrony zdrowia ludzi:

- dla pyłu zawieszonego PM10 do klasy C,
- dla benzo(α)pirenu – do klasy C,
- dla ozonu – do klasy C.

Oznacza to, że stężenia zanotowane na terenie strefy wodzisławsko – raciborskiej przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji.

4.10 Ochrona przed hałasem

W zakresie hałasu wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców miasta ponadnormatywnym hałasem”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, hałasu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 10 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, hałasu na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
OH.1		Rozpoznanie sytuacji akustycznej miasta Racibórz
OH.1.1	Właściwe strefowanie akustyczne - przeznaczanie wydzielonych specjalnie terenów na cele lokalizacji uciążliwego akustycznie przemysłu, rzemiosła i usług.	<p>W latach 2008-2009 Rada Miasta Racibórz ustaliła uchwałami:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nr XXIII/329/2008 z dnia 27 sierpnia 2008 roku, w sprawie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów w jednostkach strukturalnych Płonia, Śródmieście, Ostróg, w Raciborzu „wskazuje się tereny o zróżnicowanym dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku określonym przepisami ochrony środowiska. Na tych terenach obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko „...” z wyłączeniem dróg i sieci technicznych, instalacji urządzeń infrastruktury technicznej. Nr XXIV/331/2008 z dnia 17 września 2008 roku w sprawie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów zlokalizowanego przy Placu Długosza w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu „obowiązuje wymóg zapewnienia dostatecznej ochrony przed hałasem dla terenów chronionych akustycznie. Na tych terenach obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko „...” z wyłączeniem centrów handlowych i usługowych wraz z infrastrukturą, garaży, dróg i sieci technicznych, instalacji urządzeń infrastruktury technicznej. Nr XXIV/332/2008 z dnia 17 września 2008 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów zlokalizowanego u zbiegu ulic Bema – Staszica – Opawskiej w jednostce strukturalnej Śródmieście w Raciborzu „obowiązuje wymóg zapewnienia dostatecznej ochrony przed hałasem dla terenów chronionych akustycznie. Na tych terenach obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko „...” z wyłączeniem zespołów zabudowy usługowej, centrów handlowych i usługowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, garaży, dróg i sieci technicznych, instalacji urządzeń infrastruktury technicznej. Nr XVIII/252/2008 z dnia 27 lutego 2008 roku w sprawie zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Cecylii w jednostce strukturalnej Ostróg w Raciborzu „w zakresie ochrony przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym zakazuje się lokalizacji obiektów budowlanych i urządzeń przekraczających wymogi w zakresie dopuszczalnych wartości poziomu dźwięku w szczególności w stosunku do istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Na tym terenie obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. <p>W 2009 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> nr XXXV/532/2009 z 30 września 2009 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu zlokalizowanego w jednostce strukturalnej Studzienna i Sudół w Raciborzu. Na tych terenach obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko „...” z wyłączeniem dróg i sieci technicznych, instalacji i urządzeń infrastruktury technicznej”.
OH.1.2	Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż modernizowanych i nowobudowanych dróg	Zadanie to szczegółowo zostało opisane w rozdziale 4.13 pkt. OP. 2.1
OH.2	Dążenie do ograniczenia hałasu na terenach, gdzie jest on odczuwalny, jako uciążliwy, szczególnie na terenach gęstej zabudowy mieszkalnej (dotyczy to przede wszystkim hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach gęstej zabudowy i wzdłuż głównych dróg)	
OH.2.1	Prowadzenie działalności edukacyjnej o zagrożeniu środowiska i zdrowia ludzkiego hałasem.	Działania te zostały opisane w rozdziale 4.7.
OH.2.2	Reagowanie na skargi mieszkańców miasta na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i	Do Urzędu Miasta trafiają interwencje mieszkańców, dotyczą one różnych dziedzin ochrony środowiska:

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
	ekonomicznych możliwości organów władzy, przy nadrzędnej zasadzie racjonalizacji takich działań.	<ul style="list-style-type: none"> • zanieczyszczenia powietrza, • zapachów, hałasu, • odpadów, • niszczenia zieleni. <p>Najczęściej są to anonimowe interwencje telefoniczne. Jeśli dotyczą podmiotów prowadzących działalność przekazywane są do Starostwa, jeśli osób fizycznych rozpoznawane są przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Rocznie do magistratu trafia kilkanaście interwencji.</p>
OH.3	Ograniczanie hałasu pochodzenia przemysłowego i robót budowlanych	
OH.3.1	Inwentaryzacja potencjalnych źródeł uciążliwości akustycznej pochodzenia przemysłowego, usługowego, itp.	<p>W 2009r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska na terenie Raciborza prowadził badania akustyki środowiska w zakresie hałasu drogowego. Celem było rozpoznanie stopnia uciążliwości hałasowej ruchu kołowego przy najbardziej obciążonych drogach miasta. Do badań wybrano cztery odcinki referencyjne do opomiarowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ul. Opawska - punkt referencyjny PR1 - odcinek od ul. Ocicka do ul. Bogumińskiej, • ul. Kozielska - punkt referencyjny PR2- odcinek od ul. Reymonta do granic miasta, • ul. Bogumińska - punkt referencyjny PR3 - odcinek od ul. Korczaka do ul. Opawskiej, • ul. Gliwicka - - punkt referencyjny PR4 - odcinek od ul. Ciechowickiej do ul. Odrodzenia. <p>Monitoring hałasu prowadzono metodą pomiarów ciągłych - całą dobę przez okres 2 tygodni w dwóch okresach - w porze wiosenno-letniej i jesienno-zimowej. Na wszystkich rozpatrywanych odcinkach dróg stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu zarówno w porze dziennej jak i w porze nocnej</p>
OH.3.2	Zgłaszanie WIOŚ miejsc uciążliwości akustycznej.	Rocznie do Urzędu Miasta w Raciborzu składanych jest kilkanaście interwencji, z czego kilka dotyczących hałasu. W sytuacji, kiedy interwencje dotyczą podmiotów gospodarczych informacje są przekazywane do Starostwa i WIOŚ w Katowicach.
OH.3.3	Ograniczanie użytkowania środków transportu, maszyn i urządzeń, których hałaśliwość nie odpowiada przyjętym standardom.	<p>Za emisje hałasu do środowiska nie ponosi się żadnych opłat. Natomiast za przekroczenie poziomów hałasu określonych w decyzji na emitowanie hałasu do środowiska i obowiązujących nadal decyzjach o dopuszczalnym poziomie hałasu przenikającego do środowiska – wojewódzki inspektor ochrony środowiska wymierza, w drodze decyzji, administracyjnej kary pieniężne. Ponadto na podmiocie prowadzącym działalność gospodarczą spoczywa odpowiedzialność za ochronę środowiska. Jest to odpowiedzialność cywilna, karna i administracyjna.</p> <p>Istotnym elementem zmniejszającym emisję hałasu w mieście jest ograniczenie prędkości i odpowiednie jej dostosowanie. Ważnym elementem jest tutaj wyeliminowanie częstych startów, hamowań oraz gwałtownych przyspieszeń pojazdów na niskich biegach i wysokich obrotach silnika. Gwałtowne przyspieszania, hamowania odbywają się z reguły w obrębie skrzyżowań. Dlatego istotnym elementem w zmniejszaniu hałasu w rejonie skrzyżowań jest wymuszenie odpowiedniej prędkości na pojazdach przez zastosowanie zsynchronizowanej sygnalizacji świetlnej. Rozwiązanie takie może obniżyć nam emisję hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania o ok. 3-5 dB.</p> <p>Realizacja tego zadania podjęta przez PKS Sp. z o.o. przyniosła w 2009 roku efekt w postaci nowych 5 autobusów. Zadanie to zostało szczegółowo opisane w rozdziale 4.1. pkt. ST.2.1 Na 2010 rok zaplanowano zakup kolejnych 5 autobusów. Według planów do 2012 roku zakupionych zostanie 18 nowych autobusów spełniających wszelkie normy hałasu i zanieczyszczenia powietrza.</p>
OH.3.4	Właściwa organizacja robót budowlanych minimalizująca hałas.	W związku z inwestycjami realizowanymi na terenie Miasta w ramach każdego przedsięwzięcia budowlanego powoływany jest kierownik budowy zajmujący się między innymi stanem maszyn budowlanych i hałasem emitowanym w czasie ich pracy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

OH – ochrona przed hałasem

4.11 Promieniowanie elektromagnetyczne

W zakresie promieniowania elektromagnetycznego wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Ochrona przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 11 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
PE.1	Informowanie społeczeństwa o oddziaływaniu pól elektromagnetycznych.	
PE.1.1	Okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dostępnych dla ludności,	Okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych przeprowadza Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W 2008 roku WIOS Katowice przeprowadził 12 kontroli instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, wśród nich nie było instalacji zlokalizowanych na terenie Raciborza. W 2008 roku WIOS rozpoczął 3 letni cykl pomiarowy poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, w ramach którego w 2009 roku wykonano jeden pomiar na terenie Raciborza w Dzielnicy Centrum. Wyniki pomiarów wykazy nie przekroczenie dopuszczalnych norm promieniowania.
PE.1.2	Prowadzenie bazy danych o źródłach pól mogących oddziaływać na środowisko oraz uwzględnienie wyników badań wykonanych przez zarządzających instalacją z mocy prawa,	Urząd Miasta Racibórz nie ma obowiązku i w związku z tym nie prowadzi rejestru ani bazy danych dotyczącej źródeł promieniowania.
PE.1.3	Prowadzenie, aktualizowanego corocznie, rejestru zawierającego informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach corocznie w ramach badań monitoringowych przeprowadza kontrole promieniowania elektromagnetycznego. Miejsca o przekroczonych wartościach umieszczane są w aktualizowanym rejestrze.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

PE – promieniowanie elektromagnetyczne

4.12 Poważne awarie

W zakresie poważnych awarii wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym i zagrożeniom naturalnym oraz eliminacja i minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, poważnych awarii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 12 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, poważnych awarii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
PA.1	Informowanie społeczeństwa o oddziaływaniu pól elektromagnetycznych.	
PA.1.1	Kontrole pojazdów przewożących materiały niebezpieczne prowadzone przez WIOS, PSP, Policję.	We wcześniejszych latach Policja otrzymywała informacje o przewozie materiałów niebezpiecznych (np. transportu do zakładów azotowych) i miała możliwość kontroli poszczególnych samochodów.

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		Aktualnie według informacji z Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu wynika, iż takie informacje nie są przekazywane. W związku z tym w latach 2008 – 2009 przeprowadzane były rutynowe kontrole samochodów ciężarowych.
PA.1.2	Przestrzeganie wyznaczonych tras przewozu materiałów niebezpiecznych przez teren miasta	Zadanie to jest realizowane przez firmy transportowe i spedycyjne, Urząd Miasta nie ma wpływu na jego realizację. Wydział Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu przeprowadza rutynowe kontrole samochodów ciężarowych pod kątem tras przejazdów, zabezpieczenia ładunków, a także stanu technicznego pojazdów i posiadanych dokumentów.
PA.1.3	Utrzymywanie w stałej sprawności systemów ostrzegania i ochrony przeciwpowodziowej.	Pojawiające się coraz częściej negatywne zjawiska wpływające na bezpieczeństwo mieszkańców, a zwłaszcza zagrożenia związane z powodzią i anomaliami pogodowymi występującymi w dorzeczu Górnej Odry powodują potrzebę zacieśnienia współpracy na szczeblu lokalnym gmin nadgranicznych w celu minimalizacji ich skutków. W tym celu w ramach Europejskiej Współpracy Transgranicznej Miasto Racibórz uchwałą Rady Miasta nr XXXII/464/2009 z dnia 27 maja 2009 roku w sprawie porozumienia o współpracy w dziedzinie zarządzania kryzysowego i systemu wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami między Miastem Bohumin, Gminą Krzyżanowice, a Miastem Racibórz przystąpiło do budowy systemu wczesnego ostrzegania przed powodzią i innymi zagrożeniami. W ramach porozumienia Miasto Racibórz uzyskało dofinansowanie ze środków EFRR w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 na zadanie pn.: „System Wczesnego Ostrzegania przed powodzią i innymi zagrożeniami w dorzeczu Górnej Odry” W ramach projektu zamontowano 5 syren na terenach zalewowych oraz centralę alarmową i specjalistyczne oprogramowanie. Zastosowany sprzęt umożliwi wizualizację wyników pomiarów oraz prognozowanie rozwoju zagrożenia przeciwpowodziowego. Pozwala na niezwłoczne podejmowanie niezbędnych decyzji dotyczących środków i działań ratowniczych a także symulowanie poszczególnych zagrożeń. Koszt realizacji tego projektu to ponad 34 tys. Euro. Aktualnie w trakcie przygotowywania i aplikowania o środki zewnętrznej jest projekt „Ochrona przeciwpowodziowa na pograniczu raciborsko – opawskim poprzez logistyczne doposażenie i doskonalenie działań służb kryzysowych”.
PA.1.4	Kontynuacja budowy zbiornika Racibórz Dolny	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach w latach 2008-2009 przeprowadził następujące działania związane z budową Zbiornika Racibórz Dolny: <ul style="list-style-type: none"> • pozyskano 996 ha gruntów pod obiekty zbiornika, co stanowi 79, 4% potrzeb, • pozyskano 585 ha gruntów w czaszy zbiornika, co stanowi 37,9% potrzeb, • wykupiono 95 domostw w czaszy zbiornika, co stanowi 54% potrzeb, • obecnie aktualizowane jest Studium Wykonalności opracowane w 2004 roku, oraz projekt budowlany opracowany w 2005 roku, • trwają prace nad rozwiązaniami prawnymi i organizacyjnymi zbiorowego przesiedlenia mieszkańców czaszy zbiornika w nowe miejsce, • w ostatniej fazie aktualizacji jest obecnie Raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, • w 2009 roku dokonano wyboru Konsultanta ds. przygotowania i realizacji projektu. W ramach przygotowania do budowy Zbiornika przeciwpowodziowego „Racibórz Dolny” Miasto Racibórz w 2009 roku uchwałami nr XXXVII/568/2009 z dnia 25 listopada i XXXVIII/586/2009 z dnia 30 grudnia przeprowadziło zamiany gruntów rolnych należących do osób fizycznych na grunty w innej lokalizacji niekolidujące ze Zbiornikiem położonych w obrębie Studzienna i Sudół o powierzchni: <ul style="list-style-type: none"> • 3,1733 ha w obrębie Studzienna na 3,4470 ha, • 2,2067 ha w obrębie Sudół na 2,5163 ha.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

PA – poważne awarie

4.13 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody

W zakresie ochrony przyrody wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej gminy oraz rozwój obszarów zieleni miejskiej”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony przyrody i lasów na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 13 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony przyrody na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
OP.1	Ochrona terenów chronionych i przyrodniczo cennych	
OP.1.1	Zmniejszanie ekspansji terenów zurbanizowanych na obszarach przyrodniczo cennych poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego	W latach 2008-2009 nie było zmian w planach zagospodarowania przestrzennego i nowych ani nowych planów dla terenów cennych przyrodniczo.
OP.1.2	Objęcie formami ochrony przyrody pełnej reprezentacji zasobów przyrody gminy wykazanych m.in. w opracowaniu „Waloryzacja przyrodnicza Raciborza”.	<p>W 2008 roku Rada Miasta Racibórz ustanowiła pomniki przyrody zlokalizowane na terenie gminy Racibórz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dąb biały przy ulicy Londzina – wiek około 110 lat. • Dąb błotny w Parku Zamkowym w Raciborzu – wiek około 110 lat, • Cypryśnik błotny w Parku im. Miasta Roth w Raciborzu - wiek około 80-90 lat, • Bluszcz pospolity w Parku im. Miasta Roth w Raciborzu - wiek około 70 lat, • Platan klonolistny w Parku im. Kpt. Franciszka Stala w Raciborzu - wiek około 240 lat, • Platan klonolistny w Parku im. Kpt. Franciszka Stala w Raciborzu - wiek około 200 lat, • 2 sztuki Platana klonolistnego w Parku im. Kpt. Franciszka Stala w Raciborzu - wiek około 120 lat, • Szpaler siedmiu drzew gatunku platan klonolistny przy ulicy Wojska Polskiego w Raciborzu - wiek około 80 - 90 lat, • Platan klonolistny przy ulicy Reymonta w Raciborzu - wiek około 180 lat, • Grab pospolity w Parku im. Miasta Roth w Raciborzu - wiek około 110 lat, • Jesion wyniosły w Parku im. Miasta Roth w Raciborzu - wiek około 190 lat, • Grupa ośmiu drzew gatunku platan klonolistny przy ulicy Bema - wiek około 190-200 lat, • 2 sztuki cisu pospolitego przy ulicy Sudeckiej - wiek około 250 lat, • Jesion wyniosły przy cmentarzu Żołnierzy Armii Radzieckiej w Raciborzu - wiek około 190 lat, • Jesion wyniosły przy ulicy Londzina w Raciborzu - wiek około 180 lat, • Jesion wyniosły przy ulicy Babickiej w Raciborzu - wiek około 190 lat, <p>Niezależnie od Uchwały RM na terenie Miasta Raciborza są jeszcze dwa pomniki przyrody są to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drzewo zlokalizowane w Rezerwacie Łęczczok • kamień narzutowy. <p>Celem ochrony jest zachowanie tych drzew i pnączy, ze względów przyrodniczych, naukowych, estetycznych oraz krajobrazowych. W stosunku do pomników przyrody, zakazane jest niszczenie, uszkodzanie i ich przekształcanie, uszkodzanie i zanieczyszczanie gleby, umieszczanie tablic reklamowych oraz wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		W 2009 roku pomniki zostały oznakowane - w ich bezpośrednim sąsiedztwie zamieszczono stosowne opisy.
OP.1.3	Bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz cennych przyrodniczo.	<p>W 2009 roku zrealizowano zadanie polegające na Rewitalizacji dwóch studni Księżęcej oraz na cieku Paprociowym w Arboretum Bramy Morawskiej.</p> <p>Głównym celem tego zadania była ochrona obszaru i obiektów cennych przyrodniczo, a także odnowienie i zabezpieczenie dwóch studni, które są naturalnym źródłem wody o dobrej, jakości niezbędnej do funkcjonowania kolekcji dendrologicznych.</p> <p>W ramach tego zadania wykonano dojścia i zadaszania studni, oczyszczono i zamontowano pompę ręczną a także wybudowano drewniany mostek nad rowem. Koszt zadania wyniósł – 95.034 zł Zadanie to zostało dofinansowane ze środków WFOSiGW kwotą 25.834,00 zł.</p> <p>Prace bieżące na terenach i obiektach chronionych realizowane są przez ich Zarządców w miarę potrzeb.</p>
OP.1.4	Dalsze doskonalenie ochrony gatunkowej w Arboretum Bramy Morawskiej	<p>W latach 2008 - 2009 Arboretum Bramy Morawskiej przeprowadziło następujące prace związane z urzędzaniem Arboretum</p> <p>W 2008 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • projekt zagospodarowania Zaczarowanego Ogrodu, • wykonanie usług leśnych pod Zaczarowany Ogród, w tym utwardzanie drózek, zakup ziemi i sadzonek roślin, • zakup róż chińskich do posadzenia nad Stawem Szuwarowym, <p>Koszt urzędzania Arboretum w 2008 roku wyniósł – 125.056,79 zł.</p> <p>W 2009 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • zakup zwierząt do ZOO – koszt 4.830,00 zł • zakup roślin - koszt 3.245,21 zł, • budowa Zaczarowanego Ogrodu, w tym wykonanie tablicy informacyjnej, karczowanie pni, wykonanie studni, makroniwelacja i plantowanie terenu, makroniwelacja terenu, usługi geodezyjne, odbudowa stawu oraz rurociągu do studni wierconej – koszt 109.037,01 zł, • inne prace i materiały takie jak: wilgotnościomierz do drewna, budki lęgowe, podłoże ogrodnicze, koszenie trawy, tablice na mini galerię w ZOO, remont drogi, i inne <p>Koszt urzędzania Arboretum w 2009 roku wyniósł 196.609,06 zł</p>
OP.1.5	Wykorzystanie do celów dydaktyczno-badawczych Pracowni Zachowania Bioróżnorodności	<p>W latach 2008 i 2009 Pracownia Zachowania Bioróżnorodności była wykorzystywana do celów prowadzenia zajęć w zakresie edukacji ekologicznej.</p> <p>W 2008 roku ze środków GFOSiGW:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowano 11 godzin w ramach programu autorskiego edukacji ekologicznej w Pracowni Zachowania Bioróżnorodności Górnego Śląska, • wykonano przegląd i naprawę mikroskopu transmisyjnego oraz zakupiono preparaty na potrzeby przeprowadzania zajęć w PZB, <p>W 2009 roku ze środków GFOSiGW:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzono zajęcia z ekologii w wymiarze 16 godzin dla młodzieży gimnazjalnej, • zlecono podłączenie, przestawienie i uruchomienie mikroskopu transmisyjnego
OP.2	Ochrona i zwiększanie terenów zielonych na terenie miasta	
OP.2.1	Konserwacja i rewaloryzacja zieleni na terenie miasta.	<p>W ramach tego zadania w 2008 roku wykonano także przebudowę zieleni i malej architektury na skwerze na Placu Wolności – koszt zadania 179.928 zł.</p> <p>W 2009 roku przeprowadzono rewitalizację terenu Parku im. Roth polegającą na przebudowie placu zabaw i budowie fontanny – koszt inwestycji wyniósł 177.764,35 zł oraz wykonano projekt i przebudowę alejek w Parku im. Kpt. Stala – koszt 212.122,27 zł</p> <p>W ramach kompleksowego urzędzania i utrzymania terenów zieleni miejskiej wykonano:</p> <p>w 2008 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace pielęgnacyjne w zieleni parków, skwerów i zieleńców w tym koszenie odchwaszczanie, podlewanie, cięcia pielęgnacyjne krzewów ozdobnych

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>podkrzesywanie drzew,</p> <ul style="list-style-type: none"> • cięcia pielęgnacyjne zwartych skupisk krzewów, • cięcia żywopłotów, • nasadzenia wiosennych i letnich roślin ozdobnych na kwietnikach w kasetonach, wazach i donicach (8.000 sztuk kwiatów wiosennych i 44.000 kwiatów letnich) • uzupełnienia roślin na skwerach i kwietnikach, • zabiegi konserwacyjne i porządkowe terenów parkowych, skwerów i zieleńców, • utrzymanie i konserwacja obiektów małej architektury zlokalizowanych na terenach parków, skwerów, zieleńców i placów, • pielęgnację 35 drzew na terenie miasta, • zabiegi palikowania, karczowania, wycinki, odmładzania, podkrzesywania usuwania posuszu, a także prześwietlania koron na 111 sztukach drzew, • cięcia sanitarno – pielęgnacyjne krzewów i 253 sztuk drzew, • usunięto 10 sztuk chorych drzew i wiatrołomów zagrażających bezpieczeństwu, <p>w 2009 roku</p> <ul style="list-style-type: none"> • prace pielęgnacyjne w zieleni parków, skwerów i zieleńców, • zabiegi pielęgnacyjne i sanitarne prowadzone na drzewach polegające na: podkrzesywaniu, usuwaniu posuszu, prześwietlaniu korony, cięciach technicznych na 610 szt. drzew, • posadzono 52 szt drzewa, • posadzono 1561 szt krzewów, • przeprowadzono akcję ukwiecenie miasta poprzez posadzenie 8.000 szt wiosennych i 44.000 szt. letnich kwiatów oraz uzupełnienie ubytków, • posadzono 378 szt wieloletnich roślin ozdobnych i krzewów, • usunięto 64 szt drzew chorych lub martwych, wiatrołomów i wiatrowałów zagrażających bezpieczeństwu, • wykonano cięcia sanitarno-pielęgnacyjne 6440 m² krzewów, <p>Koszt realizacji w/w zadań wyniósł:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2008 roku 1.110.314 zł, • w 2009 roku 1.145.271 zł. <p>Od 2003r. na terenie miasta prowadzona jest akcja ochrony cennych kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem. Akcja polega na zakładaniu pułapek feromonowych i lepowych oraz grabieniu liści i ich utylizacji w sposób gwarantujący ograniczenie populacji szkodnika. W latach 2008-2009 ochroną objęte było 16 kasztanowców rosnących przy ulicach 1 Maja, Warszawskiej, Dąbrowskiego i Ratajskiego.</p>
OP.2.2	Konserwacja zieleni w pasach drogowych ulic	Konserwacja zieleni wzdłuż pasów drogowych realizowana była w latach 2008-2009 w ramach zadania opisanego w rozdziale 4.13 pkt. OP.2.1.
OP.2.3	Opracowanie standardów powierzchniowych i programowych, dotyczących publicznych terenów zieleni, jako norm obowiązujących przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (np. dotyczącej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w obrębie działki).	<p>W Planach Zagospodarowania Przestrzennego w raportowanym okresie ustalono minimalne powierzchnie biologicznie czynne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla terenu przy ulicy Cecylii w jednostce strukturalnej Ostróg – nie mniej niż 25% działki przeznaczonej na inwestycję, • dla terenów w jednostkach strukturalnych Płonia, Śródmieście, Ostróg – nie mniej niż 10 % powierzchni działki, • dla terenów zlokalizowanego u zbiegu ulic Bema – Staszica – Opawskiej w jednostce strukturalnej Śródmieście – nie mniej niż 10 % powierzchni działki, • dla terenu zlokalizowanego w jednostce strukturalnej Studzienna i Sudół - nie mniej niż 20% powierzchni działki.
OP.2.4	Podniesienie standardów wyposażenia i jakości urzędzenia istniejących publicznych terenów zieleni	<p>W ramach podniesienia standardów i urzędzenia terenów zieleni:</p> <p>w 2008 roku zrealizowano działania polegające na :</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowie zieleni i małej architektury zlokalizowanych na skwerze na Placu Wolności – wartość zadania 179.928,00 zł zadanie to zostało częściowo sfinansowane częściowo ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska (154.928 zł) i

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		<p>częściowo ze środków budżetu miasta (25.000 zł),</p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacji terenu Parku im. miasta ROTH, na to zadania składała się przebudowa placu zabaw (koszt 111.862,35 zł) oraz budowa fontanny (koszt 65.902 zł), • przebudowie, remoncie małej architektury oraz zmianie z zieleni na terenie zieleńca przy ul. Drzymały. <p>w 2009 roku wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalszą rewitalizację terenu Parku ROTH polegającą na remoncie nawierzchni alejek wokół stawu z zastosowaniem nawierzchni mineralnej o łącznej powierzchni 3046 m². (koszt zadania: 312.076,98 zł), • Projekt i przebudowę nawierzchni alejek w Parku im. kpt. Franciszka Stala (koszt zadania: 212.122,27 zł)
OP.3	Racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych lasów	
OP.3.1	Uaktualnienie lub opracowanie dokumentacji urzędzenia lasów.	W 2007 roku został opracowany przez Biuro Urzędzenia Lasów i zatwierdzony przez Ministra Środowiska Operat Urzędzeniowy na lata 2007-2016. Opracowanie jest aktualne, nie wymaga aktualizacji. Według informacji przekazanych przez Nadleśnictwa Rybnik i Rudy zapisy i zadania w nim zawarte są na bieżąco realizowane.
OP.3.2	Dążenie do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów i poprawy struktury wiekowej drzewostanów.	<p>W ramach prac pielęgnacyjnych na terenie Nadleśnictwa Rudy i Rybnik zgodnie z operatem Urzędzeniowym na lata 2007-2016 na terenie lasów raciborskich prowadzone są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • czyszczenia wczesne, • czyszczenia późne- rozrzedzanie, • trzebieże wczesne (pozyskaniowe) – na drzewach do 40 lat, • trzebieże późne – po 40 latach polegające na pozyskaniu drewna i czyszczeniu, • wykaszanie chwastów w uprawach leśnych.
OP.3.3	Przy obiektach rekreacyjnych zlokalizowanych w lasach należy wyznaczyć obszar do zagospodarowania i użytkowania zgodnie z zasadami przewidzianymi dla lasów rekreacyjnych.	<p>Aktualnie na terenie Miasta istnieją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ścieżka zdrowotna oraz dwie ścieżki dydaktyczne: ekologiczna i dendrologiczna na terenie Arboretum Bramy Morawkiej. Ścieżka dendrologiczna biegnie przez jary, strome wzniesienia, malownicze strumyki oraz podmokłe zarośla, prezentując drzewa i krzewy rodzimego i obcego pochodzenia. • Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna "Las Widok" prezentująca zapisy nadzwyczajnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowo-przyrodniczego i historycznego, Na trasie rozmieszczono 13 tablic z opisami przewodnika zwierząt, roślin i grzybów.
OP.3.4	Pozostawienie pasów ochronnych na obrzeżach dróg przebiegających przez lasy	<p>Nadleśnictwo Rybnik realizując postanowienia Operatu Urzędzeniowego Lasów na lata 2007-2016 tworzy na terenie Raciborza wzdłuż dróg uproszczone pasy p/pożarowe. Działania te polegają na usunięciu martwych drzew, gałęzi, chrustu, nieokrzęsanych ściętych drzew oraz pozostałości po wycince w odległości 50 metrów od drogi.</p> <p>Pasy p/pożarowe w odległości 2 do 5 m od granicy lasu w postaci bruzdy o szerokości 2 m oczyszczonej do warstwy mineralnej tworzone są również wzdłuż linii kolejowych. Pasy są 2-3 razy w roku poprawiane.</p>
OP.3.5	Wyeliminowanie przypadków wypalania traw, które są przyczyną większości pożarów w lasach	Zadanie to polega na prowadzeniu monitoringu w trakcie działań kontrolnych podejmowanych na terenie Miasta Racibórz jest przez Straż Miejską i Straż Leśną.
PA.3.6	Ochrona lasów przed ich zaśmiecaniem, wyrzucaniem odpadów i nieczystości	W celu zmniejszenia skali zjawiska zaśmiecania lasów Nadleśnictwo Rybnik w miejscach newralgicznych przy leśnicówkach ustawiło w 2009 roku 4-komorowe kontenery na odpady.
OP.3.7	Ochrona lasów przed wypasem bydła, grabieniem ściółki i kradzieżą drewna.	Działania w zakresie ochrony lasów przed kradzieżami, wypasem bydła, wjazdami do lasu realizowane są przez Straż Leśną. Na bieżąco usuwane są odpady porzucane w lasach.
OP.3.8	Przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu, w tym monitoring stanu i zagrożeń.	<p>Monitoringiem stanu i zagrożenia pożarowego zajmuje się Straż Leśna.</p> <p>W ramach przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym wykonuje się pasy p/pożarowe opisane w rozdziale 4.13 pkt. OP.3.4</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

OP – ochrona przyrody

4.14 Ochrona gleb

W zakresie ochrony gleb wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony gleb na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 14 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony gleb na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
OG.1	Ochrona i właściwe wykorzystanie istniejących zasobów glebowych oraz zachowanie wysokich walorów ekologicznych obszarów rolniczych	
OG.1.1	Upowszechnianie zasad Kodeksu dobrej praktyki rolniczej i Programu wdrażania rolnictwa ekologicznego.	<p>W 2008 roku Powiat Raciborski zorganizował:</p> <ul style="list-style-type: none"> wspólnie z oddziałem Częstochowskim ARIMR bezpłatne szkolenie dla rolników na temat zmian zasad dotyczących wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe na rok 2008, wspólnie z Urzędem Marszałkowskim bezpłatne szkolenie w związku z terminami składania wniosków dla działania „Odnowa i rozwój wsi”, „Powiatową Komisję ds. BHP w Rolnictwie” na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie, w ramach działalności Komisji przeprowadzono konkurs dla rolników „Powiatowy Mistrz Wiedzy Rolniczej”(koszt nagród to 5.063,25 zł) oraz konkurs dla uczniów „Bezpieczne Rolnictwo Powiatu Raciborskiego” (koszt nagród 340,00 zł) Wyjazd na XX edycję wystawy techniki rolniczej „Agro Show 2008” (koszt wyniósł 1.617,83 zł) <p>W 2009 roku Powiat Raciborski zorganizował:</p> <ul style="list-style-type: none"> cykl trzech szkoleń dla rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin w sali MOS w Raciborzu, łącznie przeszkolonych zostało 120 rolników, 16 szkoleń dla rolników na terenie wszystkich gmin Powiatu Raciborskiego, w ramach działań Komisji ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie łącznie przeszkolonych zostało 450 rolników, szkolenia nt. programu „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” oraz „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” w ramach działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, w szkoleniu udział wzięło 36 osób, szkolenie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” w szkoleniu udział wzięło 11 osób, szkolenie pn. „Obsługa wniosków o płatność” organizowanego w ramach PROW na lata 2007 – 2013 w szkoleniu udział wzięło 26 osób. <p>Działania Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Raciborzu dla rolników z powiatu Raciborskiego w latach 2008-2009 zostały opisane w rozdziale 4.4. pkt. R.1.1.</p>
OG.1.2	Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów.	<p>Na terenie Gminy Racibórz w latach 2008-2009 realizowano to zadanie ze środków finansowych GFOSiGW, zlikwidowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2008 roku 10 wysypisk, (między innymi na ulicach Zbożowej, Brzeskiej, Folwarcznej, Sudeckiej, Wiatrakowej, Opawskiej, Cecylii), w 2009 roku 8 wysypisk (między innymi na ulicach Cecylii, Brzozowej, Źródlanej, Opawskiej, Leśmiana, Drzewieckiego). <p>Koszty wyniosły:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2008 roku 11.709 zł, w 2009 roku 5.196 zł. <p>W 2008 roku odebrano 27,73 Mg tego typu odpadów, a w 2009 roku 13,79 Mg.</p>

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
OG.1.3	Inwentaryzacja, rekultywacja gleb i gruntów zdegradowanych i zanieczyszczonych, przeznaczanie gleb zdegradowanych do zalesiania lub rekreacji.	<p>W ramach inwentaryzacji gleb zdegradowanych w lipcu 2008 roku na zlecenie Starostwa Powiatowego w Raciborzu rozpoczęły się badania gleb na terenie Gminy Racibórz. Wyniki zostały zebrane w opracowaniu pn.: „Stan właściwości agrochemicznych gleb i zanieczyszczeń metalami ciężkimi gruntów na użytkach rolnych Powiatu Raciborskiego w Gminie Racibórz”.</p> <p>Analiza próbek gleby na terenie Gminy Racibórz i całego Powiatu Raciborskiego nie wykazała w żadnej z nich przekroczenia wartości dopuszczalnych metali ciężkich.</p> <p>Koszt badań gleb przeprowadzonych na terenie Gminy Racibórz wyniósł 9.989,10 zł.</p> <p>W bazie Regionalnego Systemu Informacji Przestrzennej według stanu z lipca 2007 roku znajduje się teren inwestycyjny po byłym wyrobisku kruszyw mineralnych położony w dzielnicy Ostróg w obrębie ulic Rudzkiej i Grzonki. W ramach rekultywacji są prowadzone działania przy zbiegu ulic Zakładowej i Wygonowej o powierzchni 3,0321 ha.</p> <p>W ramach rekultywacji gleb zdegradowanych Starosta Raciborski w 2008 i 2009 roku nie prowadził postępowań dotyczących wydawania decyzji rekultywacyjnych.</p>
OG.1.4	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla mieszkańców miasta dotyczących stanu zanieczyszczenia gleb i ich prawidłowego wykorzystania,	Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7.
OG.1.5	Prowadzenie działań zmierzających do zmniejszenia zakwaszenia gleb.	<p>W 2008 roku w ramach badań monitoringowych gleb Okręgowa Stacja Chemiczno Rolnicza w Gliwicach przeprowadziła badania kwasowości gleb na terenie Miasta Raciborza. Wyniki pomiarów uzyskane na terenach rolniczych wskazują, iż około 35% gleb użytkowanych rolniczo ma odczyn kwaśny. W związku z tym potrzeby wapnowania określa się, jako wskazane dla 55% powierzchni użytków rolnych.</p> <p>Aktualnie rolnicy przeprowadzają takie działania we własnym zakresie i w ramach własnych środków finansowych.</p>
OG.1.6	Zapobieganie erozji gleb poprzez wprowadzanie trwałej pokrywy roślinnej na terenach o większych spadkach.	Realizatorem tego działania są właściciele terenów położonych na obszarze Miasta Raciborza, Urząd Miasta nie posiada wiedzy na temat ich realizacji.
OG.1.7	Utrzymanie i odbudowa urządzeń melioracyjnych, zapewniających odpowiedni poziom wód gruntowych i zabezpieczających użytki rolne przed okresowymi przesuszeniami lub zalaniem.	<p>Systematycznie na terenie Miasta w latach 2008-2009 przeprowadzane są prace związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> całorocznym utrzymaniem i konserwacją suchego zbiornika przeciwpowodziowego w Studziennej przy ulicy Bojanowskiej, rowów komunalnych przydrożnych w dzielnicach: <ul style="list-style-type: none"> • Brzezie – ulice Wysoka, Jagielnia, Olszynkowa, Bitwy Olzańskiej, • Markowice – ulice Babicka, Bolesława Chrobrego, Grabowa, Hetmańska, Kazimierza Wielkiego, Norwida, Olimpijczyka, Odrodzenia, Ordon, Wita Stwosza, • Medonia – ulice Rudnicka, Ratajskiego, • Ocice – ulica Górna, • Racibórz centrum – ulice Wierzyńskiego, Leśmiana, Starowiejska. <p>Koszt tych prac wyniósł: W 2008 roku – 105.125 zł W 2009 roku – 102.392 zł</p> <p>Miasto zajmuje się również utrzymaniem urządzeń melioracji szczegółowej w 2008 roku Urząd Miasta Raciborza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansował konserwację rowów melioracyjnych objętych działalnością Miejskiej Spółki Wodnej w Raciborzu na długości 11.100 mb, • wykonał konserwację rowu nr 10 w dzielnicy Brzezie na odcinku w km 1+075 – 1+220 <p>w 2009 roku Urząd Miasta Raciborza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansował konserwację rowów melioracyjnych objętych działalnością Miejskiej Spółki Wodnej na długości 10.375 mb, • wykonał konserwację rowu nr 10 w Dzielnicy Brzezie na odcinkach w km 1+220 – 1+940, 2+980 – 3+940, 0+000 – 0+524,

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
		W 2009 roku określono również granice zlewni dla rowów i urządzeń wodnych na terenie Raciborza, opracowując w tym zakresie dokumentację, mapy i program - koszt 143.960,00 w tym dofinansowanie ze środków WFOSiGW – 71.980,00 zł.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

OG – ochrona gleb

4.15 Ochrona zasobów kopalin

W zakresie zasobów kopalin wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015: „Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych, zahamowanie nielegalnego wydobycia kopalin oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych”.

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie ochrony zasobów kopalin na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 15 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie, ochrony zasobów kopalin na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
OZK.1	Ochrona zasobów złóż nieeksploatowanych, zahamowanie nielegalnego wydobycia kopalin oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	
OZK.1.1	Ochrona złóż nieeksploatowanych i obszarów perspektywicznych poprzez uwzględnienie ich w planach zagospodarowania przestrzennego	<p>W latach 2008-2009 nie przeprowadzano zmian w Planie zagospodarowania Przestrzennego uwzględniających ochronę złóż nieeksploatowanych.</p> <p>W ramach realizacji zadania polegającego na wprowadzeniu i egzekwowaniu systemu kontroli i kar za nielegalną eksploatację kopalin w zakresie ochrony zasobów kopalin:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2008 roku do Starostwa Powiatowego w Raciborzu nie wpłynęła żadna informacja o nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie Gminy Racibórz i w związku z tym Starostwo nie podjęło żadnych działań i nie poniosło żadnych kosztów na realizację tego przedsięwzięcia. w 2008 – 2009 do Starostwa Powiatowego w Raciborzu nie wpłynęła żadna informacja o nielegalnej eksploatacji.
OZK.1.2	Rekultywacja lub rewitalizacja terenów wyrobisk eksploatacyjnych i niedopuszczanie do ich dalszej degradacji (np. w postaci niekontrolowanego składowania odpadów)	<p>Aktualnie eksploatację na terenie Gminy Racibórz prowadzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> firma AWBUD - eksploatuje żwiry i piaski ze złoża Racibórz-Zakole Ogółem obszar górniczy "Racibórz-Zakole" zajmuje powierzchnię, 38 786 m². Udokumentowane zasoby bilansowe złoża obliczono na 583.100 ton. Eksploatacja prowadzona jest spod lustra wody, metodą odkrywkową. Rekultywację przedsiębiorca prowadzi w ślad za postępowaniem ściany eksploatacyjnej poprzez lokowanie w wyrobisku poeksploatacyjnym mas ziemnych zdjętych ze złoża podczas robót przygotowawczych i udostępniających. Saksońsko – Śląska Unia Betonowa - w złożu kruszywa naturalnego Brzeziny/Odrę, w latach 2008-2009 wydobycie wyniosło około 900 tys. ton. Proces rekultywacji realizowany jest na bieżąco w kierunku wodno – rekreacyjnym. W 2009 roku został opracowany nowy Projekt rekultywacji zakładający ten kierunek rekultywacji (w poprzednim projekcie ustalony był kierunek leśno – rekreacyjny, z czego zrezygnowano ze względu na budowę zbiornika „Racibórz Dolny”). Aktualnie Unia Betonowa stara się o nową koncesję gdyż obecna jest ważna do końca 2010 roku. Trwają rozmowy z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach w zakresie ilości złoża do eksploatacji i czasu, jaki przed budową zbiornika można przeznaczyć na eksploatację.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

4.16 Zrównoważone wykorzystanie surowców, wody i energii

W zakresie zrównoważonego wykorzystania surowców, wody i energii wyszczególniono 3 pod cele w zakresie każdego z nich wyspecyfikowano cel długoterminowy z terminem realizacji do roku 2015 są to:

- 1 Racjonalizacja użytkowania wody do celów konsumpcyjnych z celem długoterminowym do realizacji do roku 2015: „Zmniejszenie zużycia wody w sektorze komunalnym i przemysłowym”,
- 2 Zmniejszenie zużycia energii z celem długoterminowym do realizacji do roku 2015: „Dążenie do relatywnego zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej”,
- 3 Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych z celem długoterminowym do realizacji do roku 2015: „Zwiększenie wykorzystania energii z regionalnych źródeł odnawialnych”

W poniższej tabeli zestawiono stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie wykorzystania surowców, wody i energii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009.

Tabela 16 Stan realizacji kierunków działań i zadań w zakresie wykorzystania surowców, wody i energii na terenie gminy Racibórz w latach 2008-2009

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
WS.1	Racjonalizacja użytkowania wody do celów konsumpcyjnych	
WS.1.1	Zmniejszenie strat wody w systemach przesyłowych.	Działanie to realizowane przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji. W wyniku modernizacji urządzeń i sieci wodociagowych przeprowadzanych corocznie zmniejszają się straty wody w systemach przesyłowych.
WS.1.2	Wspieranie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych	Zadanie to w latach 2008-2009 nie było realizowane.
WS.1.3	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych w zakresie konieczności i możliwości oszczędzania wody	Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7.
WS.2	Zmniejszenie zużycia energii	
WS.2.1	Relatywne zmniejszenie zużycia energii poprzez wprowadzanie energooszczędnych technologii i urządzeń w gospodarce komunalnej oraz procesach produkcyjnych	Zadanie to realizowane jest między innymi w ramach systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001. Dzięki temu w badanych jednostkach certyfikowanych zużycie nośników energetycznych i wody w latach 2005-2008 spadło 20-60%. Działania w kierunku realizacji tego zadania prowadzone są także przez zakłady produkcyjne nie tylko ze względów ekonomicznych, ale także w związku z posiadanymi pozwoleniami i decyzjami administracyjnymi.
WS.2.2	Zmniejszenie strat energii, zwłaszcza ciepłej, w obiektach mieszkalnych i usługowych poprzez poprawę parametrów energetycznych budynków, szczególnie nowobudowanych (termomodernizacja).	Zadanie to opisane zostało w rozdziale 4.9 pkt. JP.2.5
WS.2.3	Racjonalizacja zużycia i oszczędzanie energii przez społeczeństwo miasta.	Zadanie to realizowane jest przez mieszkańców, którzy są motywowani działaniami edukacyjnymi organizowanymi na bieżąco w całym okresie raportowania. Istotnym czynnikiem wpływającym na ograniczenie zużycia paliw jest realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Miasta.
WS.2.4	Zwiększenie świadomości społeczeństwa miasta na temat możliwości i metod ograniczania zużycia energii.	Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7.
WS.2.5	Stopniowe przechodzenie na stosowanie energooszczędnych źródeł światła w obiektach użyteczności publicznej oraz	Sukcesywnie montowane są energooszczędne żarówki a także wyłączniki prądu na podczerwień głównie w jednostkach objętych Systemem Zarządzania Środowiskiem, którym aktualnie objęte są Urząd Miasta i 18 jednostek gminnych, w tym 6 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, zespół szkolno – przedszkolny, 3

L.p.	Zadania planowane do realizacji	Stan realizacji zadań na dzień 31.12.2009
	do oświetlenia ulic, placów itp.	gimnazja, Miejskie Składowiska Odpadów, Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. i Ośrodek Sportu i Rekreacji
WS.3	Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych	
WS.3.1	Zwiększenie zużycia energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym miasta.	<p>Rada Gminy Racibórz w październiku 2009 roku przyjęła do realizacji uchwałą nr XXXVI/544/2009 „Program Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Gminy Racibórz na lata 2010-2012”.</p> <p>Program zakłada nie tylko modernizację kotłowni, ale również montaż instalacji solarnych.</p> <p>W celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii zamontowanych zostanie 150 sztuk kolektorów słonecznych do celów przygotowania ciepłej wody użytkowej. W 2009 roku ze środków GFOSiGW sfinansowano 69 instalacji solarnych w tym w 66 na budynkach prywatnych i 3 w obiektach własności osób prawnych). Efekt tych działań określa zainstalowana powierzchnia czynna solarów – 369 m². Powierzchnia ta daje możliwość teoretycznego uzysku 1.459 GJ energii na rok.</p> <p>Planowany całkowity koszt realizacji Programu na lata 2010-2012 to 3.650.059 zł.</p> <p>W 2009 roku Miasto Racibórz uzyskało dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na realizację zadania pn.: „Modernizacja systemów przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz ogrzewania pomieszczeń socjalnych z wykorzystaniem energii słonecznej w Miejskich Składowiskach Odpadów przy ulicy Rybnickiej w Raciborzu. Dzięki realizacji tego zadania znacząco zmniejszy się ilość zużywanej energii do podgrzewu ciepłej wody.</p> <p>Zakres zadania obejmował wykonanie instalacji solarnej o powierzchni 4,6 m² do przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz wspomagania ogrzewania pomieszczenia socjalnego.. Koszt zadania to 44.861,00 zł</p>
WS.3.2	Intensyfikacja działań umożliwiających wykorzystanie w tym zakresie środków finansowych z Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych na wykorzystanie energii odnawialnej.	W latach 2008-2009 nie wykorzystywano środków unijnych na ten cel.
WS.3.3	Działalność edukacyjno – informacyjna z zakresu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i energii niekonwencjonalnej, w tym rozwiązań technologicznych, administracyjnych i finansowych.	Działania te realizowane są w zakresie edukacji ekologicznej – zostały opisane w rozdziale 4.7.
WS.3.4	Wsparcie finansowo – logistyczne projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji z zakresu energii odnawialnej i niekonwencjonalnej.	Realizacja tego zadania opisana została w rozdziale 4.9. pkt. JP.1.2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM w Raciborzu oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze Gminy Racibórz, 2010

WS – wykorzystanie surowców

5. Ocena stopnia realizacji celu nadrzędnego i priorytetów ekologicznych

Nadrzędny cel Programu ochrony środowiska dla gminy Racibórz na lata 2004 - 2015 sformułowano jako: **Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Racibórz w harmonii z wymogami ochrony środowiska**

Analizując stan środowiska oraz poszczególne dziedziny gospodarki w kontekście ochrony środowiska, tendencje i kierunki zmian wyspecyfikowano szesnaście celów systemowych, z czego

W zakresie zadań systemowych

- Rozwój edukacji ekologicznej

- Zarządzanie środowiskowe (rozpowszechnianie systemów zarządzania środowiskowego w zakładach i doskonalenie zarządzania środowiskiem na szczeblu gminy).

W zakresie poprawy jakości środowiska:

- Poprawa jakości wód.
- Racjonalizacja gospodarki odpadami w świetle wymagań określonych w nowych ustawach- wykorzystanie wzrastającej ilości odpadów komunalnych, które obecnie są w większości składowane.
- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
- Ochrona przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych

W zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody:

- Efektywna ochrona przyrody
- Ochrona i wzrost bioróżnorodności
- Ochrona i racjonalna eksploatacja ekosystemów leśnych
- Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

W zakresie zrównoważonego wykorzystania surowców, wody i energii

- Zabezpieczenie środowiska i człowieka przed zagrożeniami powodziowymi
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

Analizując stan środowiska w na terenie miasta, jak również podjęte w latach 2008 – 2009 działania w celu jego poprawy (przedstawione w rozdziałach od 4.1 do 4.16) można uznać, że realizacja większości celów i działań priorytetowych postępuje prawidłowo.

Nie zauważono znaczących wyraźnych postępów we wdrażaniu następujących priorytetów:

- ochrona przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych (jest to związane z rozwojem transportu i wzrostem pojazdów poruszających się po drogach),
- rekultywacja terenów zdegradowanych
- przeciwdziałanie kwasowości gleb użytkowanych rolniczo.

Liczne inwestycje związane z termomodernizacją, budową sieci kanalizacji sanitarnej, a także remontami dróg w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy stanu przestrzeni środowiskowej na obszarze miasta.

W latach 2008-2009 w systemie ciągłym, różnorodnych formach i kształtach prowadzona była edukacja ekologiczna nie tylko dla dzieci, ale także dla dorosłej części społeczeństwa, rolników, przedsiębiorców i zarządców nieruchomości.

Urządzanie i ochrona cennych roślin na terenie Arboretum oraz na terenie parków, terenów zielonych oraz przyrodniczo cennych prowadzona była w miarę bieżących potrzeb z należytą starannością.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz zaplanowano także zadania koordynowane, za których realizację były odpowiedzialne jednostki działające na terenie Miasta. Były to głównie przedsiębiorstwa, firmy transportowe, czy inne podmioty. Urząd Miasta nie ma wpływu na realizację zadań przeprowadzanych i finansowanych w całości przez w/w podmioty, dlatego w czasie opracowywania Raportu nie jest możliwe zebranie informacji od wszystkich tych jednostek, i w związku z tym w tabelach dotyczących realizacji zadań, o których Urząd Miasta nie ma wiedzy zostało to opatrzone stosownym zapisem.

6. Realizacja planu operacyjnego w latach 2008-2009

Na bazie przyjętych w Programie ochrony środowiska na lata 2008-2015 priorytetów sformułowano plan operacyjny - listę przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2008 –2009.

Proponowane przedsięwzięcia ujęto w następujących tabelach:

- Edukacja ekologiczna,
- Jakość wód,
- Powietrze atmosferyczne,
- Hałas,
- Gospodarka odpadami,
- Poważne awarie,
- Pola elektromagnetyczne,
- Ochrona przyrody i krajobrazu,
- Ochrona lasów,
- Ochrona gleb,
- Ochrona zasobów kopalin,

W tabeli poniżej zestawiono planowane przedsięwzięcia, z uwzględnieniem powyższego podziału wraz z rzeczywiście poniesionymi kosztami kosztów oraz uwagami o ich realizacji.

Tabela 17 Realizacja Planu Operacyjnego w latach 2008-2009

Stan realizacji	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Koszty poniesione w latach [w PLN]		Źródło finansowania
			2008	2009	
EDUKACJA EKOLOGICZNA*					
P Zrealizowane	Prowadzenie zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek przyrodniczych w Arboretum Bramy Morawskiej	Urząd Miasta Racibórz Arboretum Bramy Morawskiej szkoły	Koszty w ramach działalności Arboretum		ABM, Budżet Miasta
P Zrealizowane	Kontynuacja programu „Edukacja ekologiczna w Gimnazjum”	Szkoły, Urząd Miasta Racibórz	21.580	26.425	Budżet Miasta
P Zrealizowane	Współorganizowanie happeningów, festynów, biegów na orientację i innych form edukacji ekologicznej w ramach obchodów Dnia Ziemi i Sprzątania Świata	Urząd Miasta Racibórz szkoły	20.825	28.319	GFOSiGW
P Zrealizowane	Bieżące informowanie na stronach www gminy Racibórz o stanie środowiska i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony	Urząd Miasta Racibórz	W ramach obowiązków służbowych		
P Zrealizowane	Szkolenia rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i wdrażania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	Starostwo Powiatowe, RODR	ŚODR - ramach działalności statutowej		Starostwo, ODR
P Zrealizowane	Organizacja Festiwalu Piosenki i Wiersza Ekologicznego w Raciborzu	Urząd Miasta Racibórz Starostwo	19.213 58.391	19.484 60.600	GFOSiGW Starostwo Powiatowe, MDK

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

		Powiatowe Młodzieżowy Dom Kultury			
P Zrealizowane	Zwiększenie oferty wydawniczej dotyczącej zasobów przyrodniczych gminy	Nadl. Rudy Raciborskie, ZPK O/Rudy, Urząd Miasta Racibórz	1.098	0	GFOSiGW
P Zrealizowane	Edukacja ekologiczna mieszkańców nt. proekologicznych zachowań w zakresie korzystania ze środków transportu, energooszczędności, wodooszczędności, zmniejszania emisji niskiej i in., wydanie ulotek	Urząd Miasta Racibórz	4.956	854	GFOSiGW
I Zrealizowane	Doposażenie Centrum Edukacji Ekologicznej w Raciborzu	Urząd Miasta Racibórz	1.426	408	GFOSiGW
JAKOŚĆ WÓD					
P Zrealizowane	Prowadzenie bieżącej rejestracji i kontroli odprowadzania ścieków, w tym bieżąca identyfikacja właścicieli nielegalnych podłączeń do kanalizacji deszczowej, wydawanie i egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji Straż Miejska	W ramach obowiązków służbowych		Straż Miejska
I Zrealizowane	Kontynuacja projektu „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” w tym:	Urząd Miasta Racibórz (PIU)			
I Zrealizowane	Budowa kanalizacji sanitarnej w dz. Markowice, Ocice, Brzezcie, Sudół, Miedonia, Starawieś i Płonia (w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Raciborzu”)	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji	23 276 333,10 Dodatkowo: modernizacja w Dz. Ostróg i pompownie	26 903 660,54 Dodatkowo: modernizacja w Dz. Ostróg i pompownie	Fundusz Spójności
I Zrealizowane.	Budowa kanalizacji deszczowej w dz. Markowice i Ocice(w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Raciborzu”)	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji	533 368,49 Dodatkowo modernizacja w Dz. Centrum	597 670,93 Dodatkowo modernizacja w Dz. Centrum	Fundusz Spójności
I Zrealizowane	Modernizacja oczyszczalni ścieków (w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Raciborzu”) – kontrakt nr 2004/pl/16/c/PE/016-01	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji	Kontrakt Ia - 983 499,36	Kontrakt Ia - 252.770,70 Kontrakt Ib - 48 158 298,07	Fundusz Spójności
I Zrealizowane	Modernizacja WKF na oczyszczalni ścieków	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji			Fundusz Spójności
I Zrealizowane	Budowa nowego ujęcia wody w Strzybniku wraz budową magistrali wody surowej Ø 400mm od ujęcia do SUW przy ul. 1-go Maja w Raciborzu (w ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Raciborzu”)	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji	8 134 645,70	975 327,95	Fundusz Spójności
I Zrealizowane	Modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci wodociągowej w dzielnicach Markowice, Brzezcie, Sudół, Ocice, Star Wieś, Ostróg	Urząd Miasta Racibórz Zakład Wodociągów i Kanalizacji	887 033,50	2 169 126,58	Fundusz Spójności
I Zrealizowane	Utrzymywanie urządzeń wodnych	Urząd Miasta Racibórz	177.342	178.248	Budżet Miast

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

I Zrealizowane	Budowa Zbiornika „Racibórz Dolny”	RZGW Gliwice	32.767.000		RZGW Gliwice
POWIETRZEATMOSFERYCZNE					
P	Upowszechnianie komunikacji zbiorowej	Urząd Miasta Racibórz	Zadanie realizowane pośrednio		
I Zrealizowane	Realizacja „Programu termomodernizacji obiektów i budynków miasta Racibórz pozostających w zarządzie jednostek oświatowych na lata 2007 - 2013” -	Urząd Miasta Racibórz	6.289.410	11.968.463	Budżet Miasta WFOŚiGW
I Zrealizowane	Dofinansowywanie modernizacji źródeł ciepła mieszkańcom miasta Racibórz	Urząd Miasta Racibórz	41.580 415.796 260.725 78.476	41.580 419.799 279.525 77.500	Budżet Miasta WFOŚiGW Środki inwestorów GFOŚiGW
I Zrealizowane.	Zakup autobusów z silnikami spełniającymi normy Euro 3 i 4	PKS sp. z o.o.	Nie realizowano	420.000	Koszt rat leasingowych
I Zrealizowane	Budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta	Urząd Miasta Racibórz	Zadania realizowane w ramach remontu dróg, nie ma możliwości oszacowania wydatków Ścieżka na wałach – 853.391		RPO WS 2007-2013, Budżet Miasta
HAŁAS					
P Zrealizowane	Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia środowiska hałasem	Urząd Miasta Racibórz Zarządcy dróg	Koszty administracyjne oraz koszty dokumentacji		
I Zrealizowane	Systematyczne wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej przy modernizowanych i nowobudowanych drogach	Urząd Miasta Racibórz	26.379	Nie realizowano	Budżet Miasta
I Zrealizowane	Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dot. infrastruktury drogowej: budowa dróg obwodowych, poprawa nawierzchni dróg, optymalizacja płynności ruchu.	Urząd Miasta Racibórz	1.376.084	12.631.284	Budżet Miasta, WFOŚiGW,
POWAŻNE AWARIE					
P Zrealizowane	Systematyczna kontrola pojazdów przewożących materiały niebezpieczne	Policja	W ramach obowiązków służbowych		Wydział Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu
I Zrealizowane	Budowa ekologicznej tacy zbiorników surowców ciekłych na wypadek awarii zbiorników magazynowych	Henkel Polska Sp. z o.o.	1.274.706		Henkel Polska Sp. z o.o.
POLAELEKTROMAGNETYCZNE					
P Nie zrealizowane	Prowadzenie cyklicznych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku	Urząd Miasta Racibórz	0	0	Badania w 2008 roku przeprowadzał WIOS – b.d.k
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU					
I Zrealizowane	Ustanowienie nowych pomników przyrody wg wykonanej waloryzacji	Urząd Miasta Racibórz	0	5.744	Budżet Miasta
I Zrealizowane	Pielęgnacja cennych egzemplarzy przyrodniczych	Urząd Miasta Racibórz	Zadanie to jest realizowane w ramach pielęgnacji zadrzewień		Budżet Miasta, GFOŚiGW
I W trakcie realizacji	Rewitalizacja terenu Parku Roth	Urząd Miasta Racibórz	177.764,35	312.076,98	Budżet Miasta

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

I Zrealizowane	Kompleksowe urządzenie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej, pielęgnacji zadrzewień i zakrzewień	Urząd Miasta Racibórz Przedsiębiorstwo Komunalne	1.443.766	1.348.994	Budżet Miasta, GFOSiGW
I Zrealizowane	Urządzenie Arboretum Bramy Morawskiej	Urząd Miasta Racibórz Arboretum Bramy Morawskiej	220.090	239.136,00	Budżet Miasta, GFOSiGW
I W trakcie realizacji	Urządzenie nadodrzańskich bulwarów spacerowych	Urząd Miasta Racibórz	0	53.167,79	Budżet Miasta
OCHRONA LASÓW					
I Zrealizowane	Realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z potrzebami hodowlanymi	Nadleśnictwo Rudy i Rybnik	b.d.k.		środki własne nadleśnictw
OCHRONA GLEB					
P Zrealizowane	Bieżąca inwentaryzacja gleb zdegradowanych na terenie gminy Racibórz	Starostwo w Raciborzu	9989,10	0	środki własne Starostwa
P Zrealizowane	Monitoring gleb	Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, gmina Racibórz			
I Zrealizowane	Wapnowanie gleb kwaśnych na terenie gminy	Rolnicy, RODR	b.d.k.		Zadanie to realizowane było na koszt własny rolników
I Nie zrealizowane	Przeprowadzenie bieżących rekultywacji gleb zdegradowanych	Starostwo Powiatowe, właściciele terenów	0	0	-
OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN					
P Nie zrealizowane	Wprowadzanie i egzekwowanie systemu kontroli i kar za nielegalną eksploatację kopalin	Starostwo	Nie było takiej potrzeby		-
I Zrealizowane	Bieżąca rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych	koncesjonariusze	b.d.k.	b.d.k.	AWBUD S.A. S-S Unia Betonowa

Legenda:

P – zadanie pozainwestycyjne

I – zadanie inwestycyjne

W – zadanie wykonane

N – zadanie niezrealizowane

b.d.k. – brak danych kosztowych

*Kwoty zestawione w części tabeli dotyczącej edukacji ekologicznej nie obrazują całkowitych kosztów poniesionych przez Urząd Miasta na ten cel, w tym np. organizację konkursów ekologicznych (nie związanych ze świętami ekologicznymi), wspierania działań placówek oświatowych.

Kwoty w zakresie edukacji ekologicznej nie obrazują całkowitych kosztów poniesionych przez Urząd Miasta na edukację ekologiczną. Zadania ujęte w planie operacyjnym nie obejmują wielu realizowanych działań w tym np. organizację konkursów ekologicznych (nie związanych ze świętami ekologicznymi), wspierania działań placówek oświatowych. Na organizację i wspieranie różnych form edukacji ekologicznej (konkursy, kalendarz ekologiczny i inne) wydatkowano ze środków budżetowych i GFOŚ i GW w 2008- 69 563zł, w 2009- 102 900zł.

Edukacja ekologiczna

Zadania w zakresie edukacji ekologicznej były w ciągu lat 2008 i 2009 sukcesywnie realizowane.

Łącznie zaplanowano 9 zadań., wszystkie zostały zrealizowane. Na lata 2008-2009 zaplanowano 300 tys. były to wydatki w kwotach:

- na rok 2008 - 150 tys. z czego wydatkowano 86.298,28 zł
- na rok 2009 także - 150 tys., z czego wydatkowano 148.337,49 zł

W latach 2008 – 2009 na edukację ekologiczną przeznaczono 234,636 tys. zł tj. 78,21% planowanych wydatków. W latach 2006-2007 stopień realizacji planu wyniósł 70,8% przy wydatkach 206.710 zł.

Jakość wód

W zakresie jakości wód zaplanowano 9 zadań, Planowany ich koszt realizacji opiewał na kwotę 55.274.000 zł. Wszystkie zadania zostały zrealizowane wydatkowano w sumie 148.846.251,92 zł.

Zaplanowane jedno zadanie nieinwestycyjne polegające na prowadzeniu bieżącej rejestracji i kontroli odprowadzania ścieków jest realizowane ciągle i na bieżąco, jednostką realizującą to zadanie jest Straż Miejska Raciborzu. Koszty w tym zakresie nie są możliwe do oszacowania ze względu na wykonywanie tych działań przez Strażników w ramach swoich obowiązków służbowych.

W zakresie kontynuacji projektu pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” zrealizowano wszystkie działania, dodatkowo w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w latach 2008-2009 przeprowadzono modernizację sieci kanalizacyjnej w dzielnicy Ostróg oraz wybudowano pompownię. Koszty budowy sieci kanalizacyjnej planowane były na kwotę 49.078.000 zł, a wydatkowano 50.179.993,64 zł. W zakresie kanalizacji deszczowej dodatkowo przeprowadzono modernizację sieci w dzielnicy Centrum, koszt planowany opiewał na kwotę 2.920.000 zł, a wydatkowano na ten cel 1.131.039,42 zł.

Modernizacja oczyszczalni ścieków podzielona została na dwa kontrakty:

- Kontrakt Ia - pomoc techniczna
- Kontrakt Ib - kontrakt na roboty.

Modernizacja oczyszczalni ścieków aktualnie jest już zakończona. Koszty planowane na lata 2008 - 2009 to 25.909.000 zł, natomiast do końca 2009 roku wydatkowano 49.394.568,13 zł.

W zakresie budowy ujęcia w Strzybniku i budowy magistrali wody planowane wydatki wynosiły 4.140.000 zł, natomiast te rzeczywiście poniesione wyniosły w latach 2008-2009 9.109.973,65 zł.

Koszty modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej oszacowano na lata 2008-2009 na 3.105.000 zł, natomiast do końca roku 2009 poziom wydatków osiągnął 3.056.160,08 zł.

W związku z tym, iż w roku 2010 ponoszone są jeszcze koszty związane z realizacją poszczególnych zadań, więc kwota wydatków na projekt pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” na koniec roku 2009 nie jest kwotą końcową i ostateczną.

W zakresie utrzymania urządzeń wodnych zaplanowano po 100.000 zł na rok, natomiast wydatkowano 355.590 zł. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach w latach 2008-2009 w ramach budowy Zbiornika Racibórz Dolny wydatkował kwotę 32.767.000 zł, mimo iż planowana była kwota w wysokości 19.000.000 zł.

Reasumując na lata 2008-2009 zaplanowano wydatki w kwocie 55.274.000 zł, natomiast wydatkowano 145.994.324,92 zł to jest o około 264% więcej niż planowano i o 1138% więcej niż w latach 2006-2007 (12.805.195 zł)

Po zakończeniu i podsumowaniu projektu pn.: „Gospodarka wodno – ściekowa w Raciborzu” możliwa będzie całościowa ocena wysokości wydatków planowanych na ten cel.

Powietrze atmosferyczne

W zakresie powietrza atmosferycznego z planowanych 5 zadań zrealizowano wszystkie pięć, jedno z nich zrealizowano pośrednio poprzez realizację innego.

W zakresie upowszechniania komunikacji zbiorowej w 2009 roku Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Raciborzu Sp. z o.o. wzięło w leasing 10 autobusów średniej wielkości spełniających normę EURO 4. Autobusy te jeżdżą na trasach międzymiastowych i mieszczą 39 osób każdy. Koszt raty leasingowej wynosi około 3.500 zł miesięcznie za jeden autobus.

Łączne nakłady na ochronę powietrza w 2008 i 2009 roku wyniosły 21.146.245 zł przy planowanych 12.070.000 zł. Stopień realizacji planu finansowego wyniósł 166%. Nakłady na ochronę powietrza w latach 2006-2007 wyniosły 23.319.307 zł.

Hałas

W zakresie ochrony przed hałasem zaplanowano 3 zadania, z czego jedno nie podlegało ocenie dotyczącej planowanych wydatków. Wynikało to z faktu, iż zadanie to pn.: „Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dot. infrastruktury drogowej: budowa dróg obwodowych, poprawa nawierzchni dróg, optymalizacja płynności ruchu” dotyczy zarówno ochrony powietrza i ochrony przed hałasem.

Planowane wydatki na ochronę przed hałasem w 2008 i 2009 wynosiły 10.000 zł na rok. Miasto Racibórz poniosło wydatki na ten cel w wysokości 26.379 zł. Były to koszty związane z nasadzeniami zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Według informacji Wydziału Gospodarki Miejskiej Urzędu Miasta Raciborza zadanie to nie było realizowane w 2009 roku. W raportowanych latach wydatkowano na inwestycje drogowe 14.007.368 zł.

W porównaniu do lat 2006-2007 kiedy wydatkowano 29.171 zł wynika iż w raportowanych latach kwota wydatków na działania związane z hałasem (nie licząc inwestycji drogowych) była niższa o 6.14%.

Poważne awarie

W zakresie poważnych awarii planowano 2 zadania, z czego jedno jest zadaniem ciągłym i jest realizowane na bieżąco, chodzi o kontrole samochodów przewożących ładunki niebezpieczne. Zadanie to realizowane jest przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu w ramach obowiązków służbowych, w związku z tym oszacowanie środków finansowych wydatkowanych na ten cel jest nie możliwe. Drugie zostało zakończone realizowane przez firmę Henkel S.A zostało zrealizowane do połowy 2009 roku. Wartość wydatków w tym zakresie wynosiła:

- planowane – 946.000 zł,
- poniesione – 1.274.706 zł.

W porównaniu do lat poprzednio raportowanych w ostatnich latach kwota wydatkowana na poważne awarie była wyższa o 28,53%.

Pola elektromagnetyczne

W zakresie pól elektromagnetycznych planowano wykonanie jednego zadania, za które jednostka odpowiedzialną był Urząd Miasta Racibórz, zadanie to nie było realizowane ze względu na to, iż w Programie Ochrony Środowiska zadanie to błędnie zaklasyfikowano do zadań własnych.

Badania poziomu pól elektromagnetycznych w 2008 roku na terenie Raciborza przeprowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach działalności kontrolnej. Wyniki nie wskazywały przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania

elektromagnetycznego. W poprzednich latach również nie zostały zaangażowane żadne środki finansowe.

Przyroda i krajobraz

W zakresie przyrody i krajobrazu zaplanowano 6 zadań, wszystkie zadania zostały zrealizowane, ustanowiono nowe pomniki przyrody – koszty tego zadania są trudne do określenia ze względu na procedurę administracyjną. Koszty pielęgnacji cennych egzemplarzy przyrodniczych zostały połączone z kosztami kompleksowego urządzania i utrzymania zieleni miejskiej, co powoduje, iż rozdzielanie tych pozycji jest praktycznie nie możliwe. Pozostałe zadania zostały zrealizowane.

Środki finansowe przeznaczone na wykonanie tych zadań wynosiły:

- w 2008 roku 1.770.000 zł
- w 2009 roku – 3.770.000 zł

Faktyczne zaangażowanie finansowe w tym czasie wyniosło:

- w 2008 roku - 1.841.620 zł
- w 2009 roku – 1.953.374 zł

W tym zakresie zrealizowano jeszcze dwa zadania w 2008 roku przebudowę zieleni i małej architektury na skwerze na Placu Wolności – koszt 179.928 zł, oraz w 2009 roku projekt i przebudowę alejek w Parku im. Kpt. Stala – koszt 212.122,27 zł. Planowany jest także konkurs na projekt zagospodarowania Parku Jordanowskiego w taki sposób, który pozwoli na edukację i zabawę dzieci i młodzieży.

W sumie w latach 2008-2009 wydatkowano 4.187.044 zł, plan nie został zrealizowany ze względu na wydatkowanie mniejszych środków na zagospodarowanie bulwarów nadodrzańskich, na co wydatkowano z planowanych 2 mln tylko 53 tys. Pozostałe wydatki były zgodne z założonym planem. W latach 2006-2007 wykonano wydatkowano 3.239.465 zł, to jest o około 22% mniej niż w latach 2008-2009.

Ochrona lasów

W zakresie ochrony lasów zaplanowano jedno zadanie, polegające na zabiegach pielęgnacyjnych lasów, którego jednostkami odpowiedzialnymi za jego realizację są Nadleśnictwa Rudy i Rybnik. Realizowane jest to zadanie na bieżąco, nie ma jednak informacji o poniesionych w tym zakresie wydatkach. Identyczna sytuacja miała miejsce w poprzednich 2006-2007 latach.

Ochrona gleb

W zakresie ochrony gleb zaplanowano 4 zadania, z których dwa nie zostały zrealizowane. Przeprowadzono natomiast w 2008 roku badania gleb, które można uznać za inwentaryzację i monitoring. Według informacji ODR w Raciborzu badania pH gleb w raportowanych latach a także wapnowanie gleb kwaśnych przeprowadzane było przez rolników, w ramach środków własnych. Starostwo nie stwierdziło ani w 2008 ani w 2009 roku potrzeby prowadzenia rekultywacji gleb. W tym zakresie jednostka odpowiedzialna, czyli Powiat Raciborski nie zaangażował środków finansowych. Podobna sytuacja miała miejsce w latach 2006 – 2007.

Ochrona zasobów kopalin

W zakresie ochrony zasobów kopalin zaplanowano dwa zadania.

Jednostką odpowiedzialną za realizację zadania polegającego na wprowadzaniu i egzekwowanie systemu kontroli i kar za nielegalną eksploatację kopalin jest Powiat Raciborski. Zadanie to nie było

realizowane w latach 2008-2009 ze względu, na to iż nie zanotowano takiej potrzeby, w razie konieczności będzie realizowane w kolejnych latach.

Jednostka odpowiedzialną za drugie zadanie są firmy posiadające koncesję na eksploatację na terenie Raciborza kopalni – z informacji przekazanych przez AWBUD S.A i SS Unię Betonową prace rekultywacyjne po wydobyciu złóż są prowadzone na bieżąco z należytą starannością. Brak jest natomiast informacji o kosztach tego zadania, analogiczna sytuacja miała miejsce w poprzednich latach 2006-2007.

Reasumując, na planowanych do wykonania 42 zadań na lata 2008–2009 zrealizowano 39 zadań, 3 nie wykonano z powodu braku konieczności lub przesunięto na lata następne.

Tabela 18 Nakłady poniesione na realizację zadań ujętych w programie operacyjnym w latach 2008-2009

Kierunek inwestowania	Koszty w tys. zł		Wykonanie (%)
	planowane	poniesione	
Edukacja ekologiczna	300.000	234.635	78,21
Jakość wód	55.274.000	145.994.324,92	264,13
Powietrze atmosferyczne	12.070.000	21.146.245	175,20
Hałas (wraz z inwestycjami drogowymi)	20.000	27.379 14.033.747	136,90
Poważne awarie	946.000	1.274.706	134,75
Pola elektromagnetyczne	b.d.	0	-
Ochrona przyrody i krajobrazu	5.540.000	4.187.044	75,58
Ochrona lasów	b.d.	b.d.	-
Ochrona gleb	12.000	9.989	83,24
Ochrona zasobów kopalni	b.d.	b.d.	-
Razem	74.162.000	172 874 322,92	233,10

W latach 2008 - 2009 w ochronie środowiska zaangażowano środki w wysokości 172 874 322,92 złotych, czyli ponad dwukrotnie więcej, niż zaplanowano (233,10%). Na ten stan rzutuje przede wszystkim zwiększenie środków na zadania związane z gospodarką ściekową i wodną a także zwiększenie kosztów poniesionych w stosunku do planowanych na budowę zbiornika Racibórz Dolny.

7. Aktualizacja Planu Operacyjnego na lata 2012-2013

W związku z tym, iż Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska opracowana w 2008 roku założyła realizację Operacyjnego Planu tylko do roku 2011 w niniejszym raporcie zestawiono w formie tabelarycznej zadania planowane do realizacji w latach 2012-2013 tworząc Plan Operacyjny na lata 2012-2013.

Tabela 19 Plan Operacyjny na lata 2012-2013

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostki realizujące	Planowane koszty w zł		Źródło finansowania
			2012	2013	
EDUKACJA EKOLOGICZNA					
1	Prowadzenie zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek przyrodniczych w Arboretum Bramy Morawskiej	Urząd Miasta Racibórz Arboretum Bramy Morawskiej szkoły	Koszty w ramach działalności Arboretum		ABM, Budżet Miasta
2	Kontynuacja programu „Edukacja ekologiczna w Gimnazjum”	Szkoły, Urząd Miasta Racibórz	25.000	25.000	Budżet Miasta
3	Współorganizowanie happeningów, festynów, biegów na orientację i innych form edukacji ekologicznej w ramach obchodów Dnia Ziemi i Sprzątania Świata	Urząd Miasta Racibórz szkoły	20.000	20.000	Budżet Miasta
4	Bieżące informowanie na stronach www gminy Racibórz o stanie środowiska i działaniach podejmowanych na rzecz jego ochrony	Urząd Miasta Racibórz	W ramach obowiązków służbowych		Budżet Miasta
5	Organizacja Festiwalu Piosenki i Wiersza Ekologicznego w Raciborzu	Urząd Miasta Racibórz Starostwo Powiatowe Młodzieżowy Dom Kultury	20.000	20.000	Budżet Miasta,
6	Zwiększenie oferty wydawniczej dotyczącej zasobów przyrodniczych gminy	Nadl. Rudy Raciborskie, ZPK O/Rudy, Urząd Miasta Racibórz	-	-	Budżet Miasta
7	Edukacja ekologiczna mieszkańców nt. proekologicznych zachowań w zakresie korzystania ze środków transportu, energooszczędności, wodooszczędności, zmniejszania emisji niskiej i in., wydanie ulotek	Urząd Miasta Racibórz	2.000	2.000	Budżet Miasta
8	Wspieranie CEE w Raciborzu	Urząd Miasta Racibórz	2.000	2.000	Budżet Miasta
9	Szkolenia rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego, agroturystyki i wdrażania Kodeksu Dobrych Praktyk Rolniczych	Starostwo Powiatowe, RODR	b.d	b.d	Starostwo, ODR
10	Organizacja i wspieranie różnych form edukacji ekologicznej	Urząd Miasta Racibórz	70.000	70.000	budżet
RAZEM KOSZTY ZWIĄZANE Z EDUKACJĄ EKOLOGICZNĄ			278.000		
JAKOŚĆ WÓD					
ZADANIA POZAINWESTYCYJNE					
1	Prowadzenie bieżącej rejestracji i kontroli odprowadzania ścieków, w tym bieżąca identyfikacja właścicieli nielegalnych podłączy do kanalizacji deszczowej, wydawanie i egzekwowanie odpowiednich decyzji administracyjnych	Urząd Miasta Racibórz, Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Straż Miejska	b.d.	b.d.	Straż Miejska
ZADANIA INWESTYCYJNE					

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

2	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych wraz z przyłączami w ramach dozbrajania nowych terenów oraz wymiany istniejących sieci	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	344.000	546.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
3	Budowa i modernizacja sieci wodociągowych wraz z przyłączami w ramach dozbrajania nowych terenów oraz wymiany istniejących sieci w tym:	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	706.000	1.027.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
3a	Budowa nowych sieci wodociągowych wraz z przyłączami	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK		45.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
3b	Modernizacje sieci wodociągowych wraz z przyłączami	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	611.000	977.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
3c	Wymiana połączeń wodociągowych	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	50.000	50.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
4	Budowa i modernizacja urządzeń i obiektów wodociągowych tym	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	280.000	105.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
4a	Stacja uzdatniania wody	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK		5.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
4b	Obiekty produkcji wody	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	200.000	100.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
4c	Pompowanie wody	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	80.000		Zakład Wodociągów i Kanalizacji
5	Przygotowanie nowych zadań inwestycyjnych oraz rezerwy na modernizację sieci	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	88.000	7.000	Zakład Wodociągów i Kanalizacji
6	Gospodarka energią elektryczną	Urząd Miasta Racibórz, ZWiK	15.000		Zakład Wodociągów i Kanalizacji
7	Utrzymywanie urządzeń wodnych	Urząd Miasta Racibórz	100.000	100.000	Budżet Miast
8	Budowa Zbiornika „Racibórz Dolny”	RZGW Gliwice	b.d.	b.d.	RZGW Gliwice
RAZEM KOSZTY ZADAŃ POZAINWESTYCYJNYCH			b.d.		
RAZEM KOSZTY ZADAŃ INWESTYCYJNYCH			3.518.000		
POWIETRZEA TMOSFERYCZNE					
ZADANIA INWESTYCYJNE					
1	Modernizacja zakładów przemysłowych i obiektów energetyki polegająca na wprowadzaniu efektywnych i ekologicznych technologii – doskonalenie procesów spalania paliw, instalowanie wysokosprawnych urządzeń redukujących zanieczyszczenia	Przedsiębiorstwa działające na terenie Raciborza	b.d.	b.d.	Środki własne przedsiębiorstw (ewentualnie pozyskane ze źródeł zewnętrznych)
2	Realizacja „Programu termomodernizacji obiektów i budynków miasta Racibórz pozostających w zarządzie jednostek oświatowych na lata 2007 - 2013” -	Urząd Miasta Racibórz	2.300.000	2.000.000	Budżet Miasta WFOSIGW
3	Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2010-2012 w zakresie wymiany kotłów	Urząd Miasta Racibórz	466.680	b.d.	Budżet Miasta WFOSIGW, koszty mieszkańców
4	Zakup autobusów z silnikami spełniającymi normy Euro 3 i 4	PKS sp. z o.o.	420.000	420.000	Koszt rat leasingowych - PKS sp. z o.o.
5	Rozbudowa centralnej sieci ciepłowniczej na obszarach zwartej zabudowy	Urząd Miasta Racibórz	b.d.	b.d.	RPO WS 2007-2013, Budżet Miasta

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

6	Kontynuacja gazyfikacji gminy	Gazownia Zabrzeńska	b.d.	b.d.	
7	Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii - realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na lata 2010-2012 w zakresie montażu kolektorów słonecznych	Urząd Miasta Racibórz	750.000	b.d.	Budżet Miasta WFOSiGW, koszty mieszkańców
8	Tworzenie warunków dla intensyfikacji ruchu rowerowego, wyznaczenie układu ścieżek rowerowych	Urząd Miasta Racibórz	1.000	1.000	RPO WS 2007-2013, Budżet Miasta
RAZEM ZADANIA INWESTYCYJNE			7.608.680		
HAŁAS					
ZADANIA POZAINWESTYCYJNE					
1	Wprowadzanie zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego sprzyjających ograniczeniu zagrożenia środowiska hałasem	Urząd Miasta Racibórz Zarządcy dróg	Koszty administracyjne		Budżet Miasta
ZADANIA INWESTYCYJNE					
2	Systematyczne wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej przy modernizowanych i nowobudowanych drogach	Urząd Miasta Racibórz	20.000	20.000	Budżet Miasta
3	Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dot. infrastruktury drogowej: budowa dróg obwodowych, poprawa nawierzchni dróg, optymalizacja płynności ruchu.	Urząd Miasta Racibórz	b.d.	b.d.	Budżet Miasta, WFOSiGW,
RAZEM ZADANIA INWESTYCYJNE			40.000		
POWAŻNE AWARIE					
ZADANIA INWESTYCYJNE					
1	Systematyczna kontrola pojazdów przewożących materiały niebezpieczne	Policja	W ramach obowiązków służbowych		Komenda Powiatowa Policji w Raciborzu
2	Utrzymywanie w stałej sprawności systemów ostrzegania i ochrony przeciwpowodziowej.	Urząd Miasta Racibórz	100.000	100.000	Urząd Miasta Racibórz
3	Zwiększenie liczby inwestycji związanych z budową i modernizacją obwałowań przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Odry	RZGW Gliwice	b.d.	b.d.	RZGW Gliwice
RAZEM ZADANIA INWESTYCYJNE			200.000		
POLAELEKTROMAGNETYCZNE					
1	Dostosowywanie nowych lokalizacji źródeł promieniowania do zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego	Urząd Miasta Racibórz	Koszty administracyjne		Urząd Miasta Racibórz
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU					
ZADANIA INWESTYCYJNE					
1	Pielęgnacja cennych egzemplarzy przyrodniczych	Urząd Miasta Racibórz	10.000	10.000	Budżet Miasta
2	Kompleksowe urządzenie i utrzymanie terenów zieleni miejskiej, pielęgnacji zadrzewień i zakrzewień	Urząd Miasta Racibórz Przedsiębiorstwo Komunalne	1.100.000	1.100.000	Budżet Miasta,
3	Dalsze urządzenie Arboretum Bramy Morawskiej	Urząd Miasta Racibórz Arboretum Bramy Morawskiej	250.000	250.000	Budżet Miasta,
RAZEM ZADANIA INWESTYCYJNE			2.720.000		
OCHRONA LASÓW					
1	Realizacja bieżących zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie z potrzebami hodowlanymi	Nadleśnictwo Rudy i Rybnik	b.d.	b.d.	Środki własne nadleśnictwa

OCHRONA GLEB					
ZADANIA INWESTYCYJNE					
1	Okresowe badania gleb pod względem kwasowości i zawartości metali ciężkich	Starostwo w Raciborzu, Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach, gmina Racibórz	10.000	-	Środki własne powiatu
2	Wapnowanie gleb kwaśnych na terenie gminy	Rolnicy, RODR	b.d	b.d	koszt własny rolników
3	Przeprowadzenie bieżących rekultywacji gleb zdegradowanych	Powiat Raciborski, właściciele terenów	b.d	b.d	Środki własne powiatu, właściciele terenów
RAZEM ZADANIA INWESTYCYJNE			10.000		
OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN					
1	Egzekwowanie systemu kontroli i kar za nielegalną eksploatację kopalin	Powiat Raciborski	b.d.	b.d.	Środki własne powiatu
2	Bieżąca rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych	Firmy posiadające koncesję na eksploatację kopalin	b.d.	b.d.	Środki własne

8. Ocena stopnia realizacji Programu ochrony środowiska według wskaźników

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wybiórczo, ale wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach dwuletnich na obszarze Gminy Racibórz.

Zestaw wskaźników proponowanych w „Programie...” z 2004 roku na potrzeby opracowania pierwszego Raportu z realizacji „Programu...” został zmodyfikowany ze względu na brak danych odnoszących się do roku bazowego i stanu obecnego, co uniemożliwiało zarówno monitoring jak i określenie kierunków zmian wskaźników.

W kolumnach umieszczono wartości wskaźników z okresu realizacji POŚ, a następnie porównano je ze stanem z 2007 roku i stanem aktualnym. Stan aktualny został określony na podstawie danych otrzymanych od Urzędu Miasta w Raciborzu oraz z danych GUS.

Tabela 20 Wskaźniki efektywności Programu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2002	Stan na dzień 31.12.2007	Stan na dzień 31.12.2009
1	długość sieci wodociągowej	km	142,6	151,0	157,4
2	połączenia sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	4267	4283	4309
3	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	56681	54660	54764
4	ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	95,6	95,6	99,3
5	woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	2257,6	1836,4	2433,4
6	długość sieci kanalizacyjnej	km	78,6	114	164,3
7	stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	-	0,56	0,48	1,043
8	połączenia sieci kanalizacyjnej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	sztuk	1847	1852	2917
9	ścieki odprowadzone	dam ³	3039	2546,7	2201,0

RAPORT Z WYKONANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY RACIBÓRZ ZA LATA 2008-2009

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Stan na dzień 31.12.2002	Stan na dzień 31.12.2007	Stan na dzień 31.12.2009
10	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	47313	45657	49917
11	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	79,8	79,8	90,52
12	zużycie wody na 1 mieszkańca	m ³ /rok	38,1	32,1	29,7*
13	zużycie wody na 1 odbiorcę	m ³ /rok	39,8	33,6	31,1*
14	zużycie wody w przemyśle	dam ³ /rok	1139	529	311
15	ścieki oczyszczone komunalne	dam ³	4158	3475	1504 ⁵
16	ścieki oczyszczone przemysłowe	dam ³	406	64	278 ⁶
17	ludność obsługiwana przez oczyszczalnię	osób	44000	51000	51000
18	długość sieci gazowej rozdzielczej	km	171,212	170,806	203,10
19	czynne połączenia sieci gazowej do budynków mieszkalnych	sztuk	3882	4001	3850
20	odbiorcy gazu z sieci	gosp. domowe	15491	16487	16008
21	ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	bd	48246	48.024
22	odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. domowe	1744	1919	2049*
23	zużycie gazu z sieci	tys. m ³	5062	5277,7	4.835,30*
24	zużycie gazu z sieci na jednego mieszkańca	m ³	85,4	92,3	100,6*
25	zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys. m ³	1603	2322,1	2.151,8*
26	wskaźnik lesistości	%	5,3	5,3	5,3
27	powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	1267,3	1267,3	1280,0
28	powierzchnia rezerwatów przyrody	ha	75,2	75,2	75,2
29	pomniki przyrody	sztuk	13	13	20
30	nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska	tys. zł	4.147,4	11.156,2	44.904,6*
31	nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej	tys. zł	3.810,2	13.79,2	42.175,4*
32	wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska	tys. zł	7.868,709	18.045,94	53.834,8*

Źródło: opracowano na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS 2009

* Podane dane dotyczą roku 2008 ze względu na brak nowszych danych

Wskaźniki dotyczące gospodarki odpadami podane zostaną w Sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Racibórz.

Zaletą proponowanych zapisanych w tabeli powyżej wskaźników jest dostępność danych do ich oceny, możliwość dokonywania porównań z latami ubiegłymi (od roku 1995) oraz z innymi gminami, powiatem i województwem.

Analizując zmiany wskaźników można zauważyć wyraźny postęp w rozwoju infrastruktury technicznej gospodarki wodno – ściekowej, co przekłada się na efektywność w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Zwiększyła się długość sieci wodociągowej (z 142,6 km w roku 2002 do 157 km w roku 2009), a ilość połączeń wodociągowych do budynków zwiększyła się o 26 sztuk, co stanowi wzrost o 1% w stosunku do roku 2007. Stosunek sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej uległ zwiększeniu z 0,48 w 2002 roku do 1,04 w 2009 roku. Wynika to z większego rozwoju sieci kanalizacyjnej w ostatnich latach (przyrost o 86 km w ciągu 2 lat), niż sieci wodociągowej (przyrost o 7 km w ciągu 2 lat). Jest to niewątpliwie wynikiem potężnych i kosztowanych inwestycji przeprowadzanych przez Miasto Racibórz z udziałem środków finansowych Funduszu Spójności.

W 2008 roku według danych GUS 4 - krotnie wzrosły nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska

⁵ ZWiK Racibórz, dane ze sprawozdania M-06 za 2009r

⁶ ZWiK Racibórz, dane ze sprawozdania M-06 za 2009r

i gospodarkę komunalną w porównaniu do roku 2007.

Zmalało zużycie wody w 2008 roku na jednego mieszkańca gminy – 0,2,4 m³/M/rok, co jest prawdopodobnie efektem podwyżek cen wody i wymuszonym tym faktem oszczędzaniem wody przez mieszkańców miasta, ale być może także wzmożonymi działaniami edukacyjnymi wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, oraz Systemem Zarządzania Środowiskowego wdrożonym ISO 90014 w 19 jednostkach.

Także długość sieci gazowej się zwiększyła o 16,2%, co wskazuje na ciągłe inwestowanie polepszanie warunków życia mieszkańców i stwarzanie dogodnych warunków do inwestowania dla przedsiębiorców.

Generalnie można stwierdzić, że stan infrastruktury służącej ochronie środowisk podlegał w ostatnich latach dynamicznemu rozwojowi, a presja wywierana na środowisko przez poszczególne działy gospodarki w wielu przypadkach uległa zmniejszeniu. Szczególnie wysoki postęp odnotowano w rozwoju gospodarki wodno – ściekowej, co służy ochronie zasobów wód i ich jakości.

9 Podsumowanie

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Racibórz na lata 2008-2015” stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w Gminie. Realizacja zadań w latach 2008-2009, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska dla gminy Racibórz, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Raciborskiego i Województwa Śląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój miasta i gminy - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska jest sporządzony po raz trzeci i obejmuje lata 2008-2009.

Raport przedstawia dotychczas podjęte działania oraz potrzeby zmian w przyjętych priorytetach w kontekście zaistniałych zmian stanu środowiska na terenie miasta Racibórz oraz w kontekście konkretyzacji wielu zamierzeń inwestycyjnych przyjętych przez gminę i podmioty gospodarcze. Stan środowiska na terenie miasta nie uległ pogorszeniu. Gmina Racibórz sukcesywnie realizuje zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę sieci kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg gminnych i remonty chodników a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych mieszkańców. Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze Miasta Racibórz.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki, Miasto zostało także docenione w 2009 roku nagrodą pieniężną w konkursie EkoGmina 2009 organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Ekspert w jury oceniali inicjatywy podjęte w ostatnich trzech latach w zakresie m.in. gospodarki odpadami, wodno-ściekowej, likwidacji i unieszkodliwiania azbestu, ograniczania niskiej emisji oraz edukacji ekologicznej i ochrony przyrody. Przyznane wyróżnienie w wysokości 50 tys. zł przeznaczone zostanie na opracowanie programów efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Kolejnym wyróżnieniem otrzymanym przez Miasto Racibórz jest Panteon Polskiej Ekologii, który przyznano miastu za projekt pt. „Kształtowanie świadomości ekologicznej, jako element systemu zarządzania środowiskowego”. Został on nagrodzony w kategorii jednostka samorządu terytorialnego.

Zadaniami, których **nie udało** się zrealizować w perspektywie lat 2008-2009 są to:

- Wprowadzanie i egzekwowanie systemu kontroli i kar za nielegalną eksploatację kopalni
- Przeprowadzenie bieżących rekultywacji gleb zdegradowanych
- Prowadzenie cyklicznych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku

Przyczyną niezrealizowania tych działań był brak konieczności ich realizacji.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Przyczyną tego są przede wszystkim niedostateczne środki finansowe, a także np. zbyt długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to Miasto nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

Jeśli w następnych latach poziom wykonywanych rocznie inwestycji się nie zmieni prognozuje się, że wszystkie zaplanowane zadania zostaną z powodzeniem zrealizowane.

Zgodnie z art. 17 ust.1, przy uwzględnieniu wymagań zawartych w art. 14, ustawy - Prawo ochrony środowiska, politykę ekologiczną gminy przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata. Oznacza to, że najpóźniej w 2012 roku dokonana zostanie kolejna aktualizacja „Programu...” oraz listy przedsięwzięć krótkoterminowych w perspektywie czteroletniej oraz rewizja celów i kierunków priorytetowych. W trakcie aktualizacji z harmonogramów zostaną usunięte zadania, których Miasto Racibórz nie będzie realizować, a w ich miejsce zostaną wpisane nowe zadania na przykład takie, do których Miasto zostało zobligowane nowym prawodawstwem